

zseeti HÍRADÓ

XX. ÉVFOLYAM, 16. SZAM

ÁRA: 1,50 FORINT

1976. ÁPRILIS 17.

A Bolgár Kommunista Párt XI. kongresszusa

Ismét Todor Zsivkovot választották a központi bizottság első titkárává

Ünnepélyes zárülésem fejezte be ötnapos munkáját a Bolgár Kommunista Párt XI. kongresszusa.

A délelőtti órákban, a küldöttek zárt ülésen egyhangúlag megválasztották a központi bizottság 154 tagját és 121 póttagját, továbbá a központi ellenőrző és revíziós bizottság első ülésén ismét Todor Zsivkovot választotta a BKP KB első titkárává.

Ugyancsak megválasztották a KB politikai Bizottságát és titkárságát.

A központi ellenőrző és revíziós bizottság első ülésén a bizottság elnökének tiszt-ségébe újjáválasztotta Sztjojan Karadzsovet.

A központi bizottság, illetve a központi ellenőrző és revíziós bizottság döntéseit a kongresszuson Todor Zsivkov ismertette.

A választások eredményeinek bejelentését követően Todor Zsivkov záróbeszédében a központi bizottság nevében köszöntet fejezte ki a kongresszusnak a bizalomért, s köszöntet mondott a meghívott külföldi delegációknak részvételükért. — Biztosíthatjuk önöket, tisztelt vendégeink — mondotta —, hogy a BKP, Blagoev és Dimitrov pártja mindig rendíthetetlenül hűsé-

ges marad a marxizmus—leninizmus, a proletár internacionalizmus eszméihez, mindig a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom harci soráiban fog haladni, támogatja a nemzeti felszabadítási mozgalmak igazságos ügyét, a világ valamennyi becsületesen gondolkodó emberével együtt aktívan részt vesz a békéért, a szabadságért és függetlenségért, a demokráciáért és a társadalmi haladásért vívott harcban.

Todor Zsivkov emlékeztetett rá, hogy a bolgár párt történetében mindig rendkívüli események voltak a kongresszusok, amelyek hatalmas mértékben befolyásolták a népsorsát, az ország társadalmi-politikai, gazdasági és kulturális fejlődését.

— Pártunk a nép eleven része, általánosan elismert és szeretett vezetője. A bolgár nép politikailag művelt nép, a párt vezetésével becsülettel helytállt a faszizmus és a kapitalizmus ellen vívott kemény harcban. E vezetéssel csodákat művelt az új élet építésében, és most nincs olyan erő a világon — sem belső, sem külső —, amely szét tudná zúzni ezt az egységet és megbonthatná a párt

odaadását a nép iránt és a nép hitét a pártban.

A kongresszus munkájáról szólván a BKP KB első titkára rámutatott: a tanácskozás rávilágított, milyen hatalmas sikereket ért el a szocialista Bulgária a gazdasági és a kultúra fejlesztésében, a szocialista demokrácia elmélyítésében. A párt azonban — hangsúlyozta a továbbiakban — nemcsak az eseményeket, hanem a hiányosságokat és a fogyatékosokat is jól látja, maga vezeti a harcot ezek leküzdéséért. A társadalmi-gazdasági feladatokat számba véve, Todor Zsivkov meggyőződését fejezte ki, hogy a bolgár nép a BKP vezetésével sikeresen megoldja a fejlett szocialista társadalom építésének összetett és bonyolult feladatait.

— Vitathatatlan — mondotta —, hogy most számunkra, a kongresszus küldöttei és minden kommunista számára a kongresszus határozatainak teljesítése a legfontosabb. A VII. ötéves terv reális, de feszített. Ennek az ötéves tervnek a magas fokú hatékonyság és a jó minőség ötéves tervévé kell válnia.

A zárószót követően zúgott a taps, a kongresszus lelkesen éltette a Bolgár Kommunista Pártot, az SZKP-hoz fűződő, megbonthatatlan barátságát. A Bolgár Kommunista Párt XI. kongresszusa az Internacionálé hangjaival ért véget.

Szihanuk aktívan hozzájárult Kambodzsa nemzeti felszabadító küzdelméhez

Norodom Szihanuk államfő, a Kambodzsa Nemzeti Egységfront elnöke nyilatkozatot juttatott el a demokratikus Kambodzsa kormányához. A nyilatkozatban kifejezte azt a kívánságát, hogy 35 év politikai tevékenység után vissza szeretne vonulni.

Április 4-én Penn Nouth miniszterelnök, a Kambodzsa Nemzeti Egységfront PB elnökének vezetésével ülést tartott a kambodzsa kormány. Megvizsgálva Norodom Szihanuk kérését, nyilatkozatot tett közzé. A nyilatkozat kiemeli: Norodom Szihanuk aktívan hozzájárult az amerikai imperialisták és csatlósaiak vad, kíméletlen agressziója ellen folytatott nemzeti felszabadító harchoz.

A nyilatkozat emlékeztet a kambodzsa hazafias erők nemzetközi kongresszusának rendkívüli ülésén, 1975. április 28-án elfogadott határozat harmadik pontjára. A harmadik pont egyértelműen méltatja Norodom Szihanuk szolgálatait, és kimondja: megtartja államfői címét a kambodzsa történelem új forduló-pontja után is.

A kambodzsa kormány nyilatkozata sajnálattal veszi tudomásul Norodom Szihanuk kérését, de belenyugzik abba és elfogadja a visszavonulást. A kormány döntését jóváhagyás végett a nemzetgyűlés elé terjesztette.

Portugáliában befejeződött az alkotmány kidolgozása

A portugál alkotmányozó nemzetgyűlés befejezte munkáját, kidolgozta, az ország új alkotmányát. A jobboldali erők heves ellentámadást indítottak azért, hogy megakadályozzák Portugália új, demokratikus alkotmányának életbe lépését. A nagytöke pártja, a Demokrata Szociál Centrum (CDS) közölte: „Politikai filozófiájával összeegyeztethetetlennek tartja az alkotmánynak a szocialista átalakulásra és egyéb szocialistikus jogokra vonatkozó kitételeit.” A jobboldal az utolsó pillanatot megpróbálta elérni, hogy felülvizsgálhassák az alkotmányt a demokratikus intézményi rendszer kiépítésére szánt következő négyéves időszakban.

A Portugál Kommunista Párt demokratikusnak és haladónak tartja az alkotmányt,

Törvényerőre emelték az új alkotmányt

Francisco da Costa Gomes portugál köztársasági elnök törvényerőre emelte az ország új alkotmányát.

Az alaptörvényt a portugál alkotmányozó nemzetgyűlés ülésén hagyták jóvá. Az új alkotmány ellen csak a Demokrata-Szociális Centrum Párt (CDS) képviselői szavaztak.

A 312 kikhelyből álló új portugál alaptörvényt az alkotmányozó nemzetgyűlés tízhónapos munkával dolgozta ki. Az alkotmány szövege rögzíti Portugália haladását a szocializmus felé olyan feltételek megteremtésével, amelyek biztosítják a munkásosztály számára a hatalom demokratikus gyakorlását. Az alaptörvény biztosítja a parlamenti demokráciát, azonban a portugál Legfelsőbb Forradalmi Tanács továbbra is megőrzi szerepét, tanácsadói és ellenőrző funkciókat gyakorol.

amelyet az alkotmányozó nemzetgyűlés kidolgozott — mondta az ANOP portugál hírügynökségnek Manuel Gusmao, a párt központi bizottságának tagja.

Az alkotmányban célként fogalmazták meg a monopólisták kizsákmányolás felszámolását, a földreform megvalósítását, az államosítások megőrzését és a dolgozóknak ahhoz való jogát, hogy részt vegyenek a gazdasági és a társadalmi élet átszervezésében — fűzte hozzá Gusmao, majd rámutatott: „A kommunista képviselők olyan alkotmányért harcoltak az alkotmányozó nemzetgyűlésben, amelyben szentesítik a mélyreható gazdasági, társadalmi és politikai átalakítás szükségességét, és feltárják a szocialista fejlődés perspektíváját. Harcuk nem bizonyult eredménytelennek.”

Az alkotmány törvényerőre emelése alkalmából a Lisszabonban tartott ünnepi ülésen Henrique de Barros, az alkotmányozó nemzetgyűlés elnöke ismertette az új alaptörvényt majd aláírta.

Costa Gomes köztársasági elnök méltatta az új alkotmányt, amely — mint mondotta — értékes és időszerű dokumentum: rögzíti az ország nemzeti függetlenségét, a politikai élet demokratizálását, a gyarmatok felszámolását és haladó célokat tűz ki. Az elnök felszólította az ország politikai pártjait, a fegyveres erőket, hogy biztosítsák a portugál társadalom békés átalakulását a demokrácia és a szocializmus irányába.

Az új portugál alkotmány április 25-én, a fasizmust megdöntő haladó portugáliai fordulat második évfordulóján, a parlamenti választások napján lép életbe.

A szovjet—amerikai kapcsolatok

A Pravda közölte Georgij Arbatov akadémikus cikkét, amely a szovjet—amerikai kapcsolatokkal foglalkozik.

A Szovjetunió és az Egyesült Államok objektív érdekei azt követelik, hogy a kapcsolataikban elérte fordulat erősödjön és mélyüljön. Ez a célja a Szovjetunió — állapítja meg a cikk.

Arbatov a továbbiakban az Egyesült Államok politikai beállítódásában végbement változásokkal foglalkozik, azzal, hogy a realista tendenciák bonyolult és éles harcban utat törnek maguknak. Amerikában azonban még sok megrögzött ellenfele van a Szovjetunióval való kapcsolatok javításának. Ellenállásuk az enyhülés minden újabb sikere nyomán aktivizálódik, a kibontakozó választási kampány körülményei közepette. Többek között újra megjelent az a hajlam, hogy a katonai erőben lésák az utat bármilyen probléma megoldásához és a mérhetetlen globális igényekhez.

Az enyhülés megköveteli, hogy az összes különbség és probléma ellenére a két hatalom megtanuljon egymás mellett élni, úgy élni, hogy ne fenyegetse egymás létét — folytatódik a cikk. — Ezt azonban zavarják a hidegháború hagyományai és csökevényei. Az Egyesült Államok politikájában ezek különbözőképpen fejeződnek ki. Nem szűntek meg például a szocialista országok belügyeibe való beavatkozási kísérletek. Ezek közé a csökevények közé kell sorolni azokat a gyakoribbá váló nyilatkozatokat, hogy a Szovjetunióval való

tárgyalások elengedhetetlen feltételének kell lennie az amerikai hatalom, a katonai erő növelésének.

„Az erő alapján való békekével” kapcsolatos érvek azonban, amelyeket már több évtizede ismételnék, és amelyek a féktelen fegyverkezési hajszán és a háborús veszély növekedésén kívül semmi mást nem eredményeztek, most sem válnak meggyőzőbbekké.

Abból, ami most az Egyesült Államokban történik, sok minden további nehézségeket támaszt a szovjet—amerikai kapcsolatok időszervi problémái megoldásának útján, amikor ezek a kapcsolatok eléggé bonyolultak az ilyen bonyodalmaikkal nélkül is. Ezeknek a problémáknak az egyike a fegyverrendszerek korlátozásának kérdése.

A szovjet—amerikai kapcsolatokban végbement kedvező változások ellenére az Egyesült Államok hadiipari komplexuma által ösztönzött haditechnikai fejlesztés továbbra is megelőzi a fegyverzetkorlátozásról folyó tárgyalások politikai folyamatát.

Olyan bővös körbe kerülünk, amelyből ki kell törni. Eppen ez adja meg az értelmét a Szovjetunió javaslatának arról, hogy állapodjanak meg az új, még nagyobb pusztító erejű fegyverfajták és —rendszerek létrehozásának betiltásáról, beleértve azokat a konkrét fegyverrendszereket is, amelyeket Leonid Breznev sorolt fel az SZKP XXV. kongresszusának szónoki emelvényén. Ez a javaslat sajnos még nem talált visszhangra az Egyesült Államok részéről állapítja meg Arbatov akadémikus.

Anglia új miniszterelnöke: Callaghan, a Munkáspárt vezére

Az angol parlamentben kihirdették a munkáspárti képviselők vezérválasztásának eredményét. A harmadik menetben James Callaghan 176, Michael Foot 137 szavazatot kapott. Wilson a szavazás bejelentése után benyújtotta lemondását a királynőnek, és közölte vele a választás eredményét. A királynő az új pártvezért, Callaghant bízta meg az újabb munkáspárti kormány megalakításával.

Callaghan nehéz időkben költözik a Downing Street 10-be, a miniszterelnöki rezidenciába. Belpolitikailag nyomasztó, hogy a munkanélküliek száma egy és negyedmillió, s hogy tovább pusztít a kapitalista világ nagymértékű inflációja. A font árfolyama a dollárral szemben rekordot jelentő alacsony szintre süllyedt.

Callaghan a múlt hetekben nem nyilatkozott programjáról. Hívei szerint pénzügy-, belügy- és külügyminiszeri posztján szerzett tapasztalatai előnyt biztosítottak neki

Foottal szemben a pártvezérségért vívott harcban. Azzal érveltek, hogy ő áll közelebb a Wilson-vonalhoz, és hogy a centrumtól balra álló Foot megválasztása ellenzékben talán megfelelné a pártnak, de a jelen helyzetben a munkáügyi miniszter közismerten radikálisabb államosítási elképzelése és a tervgazdaságnak nagyobb szerepet biztosító nézetei a párt kettészakadásával járnának, és még jobban megingatnák a külföldi hitelezők bizalmát a frontban.

A 39 szavazatkülönbség, amellyel Callaghan győzött, fontos politikai mozzanatra hívja fel a figyelmet. A pártban és a képviselők között egyaránt sokan vannak, akik a centrumtól balra álló politikát követelnék. Foot 137 szavazata nemcsak személyi tekintélyt biztosítja, nemcsak azt, hogy az új kormányban jelentős szerepet kell kapnia, hanem azt is, hogy ez a csoport milyen erős, és hogy politikai elképzeléseivel Callaghannek számolnia kell.

A Biztonsági Tanács elítélte Dél-Afrikát az angolai agresszióért

A Biztonsági Tanács a dél-afrikai fajüldöző rendszert elítélő határozatot hozott.

Az angolai Népi Köztársaság elleni dél-afrikai agresszióról folytatott vita az el nem kötelezett országok által betervezett határozati javaslat feletti szavazással zárult. A tervezett kilenc ország — a Szovjetunió, Románia, Svédország, Benin (Dahomey), Guayana, Líbia, Pakisztán, Panama és Tanzánia — szavazta meg. Ellenzavazatot nem adtak le, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország és Japán tartózkodott, Kína pedig nem vett részt a szavazásban.

A Biztonsági Tanács határozata elítéli az Angolai Népi Köztársaság ellen elkövetett dél-afrikai agressziót, és felszólítja a pretóriai rezsimet, hogy tartsa tiszteltben Angola függetlenségét, szuverenitását és területi integritását. A határozat támogatja azt az

angolai követelést, hogy Dél-Afrika fizessen kártérítést az agressziója által okozott károkért és pusztításokért, és juttassa vissza Angolának az országból elrabolt javakat. A világszervezet magas fóruma a dokumentumban arra is felszólítja Dél-Afrikát, hogy Namíbiát ne használja támaszpontul Angola vagy más afrikai országok elleni provokációhoz.

Kína képviselője, aki megpróbálta eltorzítni annak az önzetlen segítségnek a jellegét, amelyet a Szovjetunió és más szocialista országok nyújtanak az Angolai Népi Köztársaságnak, valójában cinikusan igazolta a dél-afrikai fajgyűlölő rezsim Angola elleni agresszióját.

Mihail Harlamov, a Szovjetunió képviselője határozott választ adott a Szovjetunió békés külpolitikája elleni, rágalmozó kirohanásokra.

A politikai enyhülést hatékony leszerelési intézkedésekkel kell kiegészíteni

A belga fővárosban véget ért az európai biztonságért és együttműködésért küzdő nemzetközi bizottság ülészaka. A résztvevők megvitatták a békéért, a kölcsönös bizalom megszilárdításáért és a nemzetközi együttműködés előmozdításáért folyó harcból az európai országok közvéleménye számára adódó feladatokat.

Az ülészakon elfogadott nyilatkozat hangsúlyozta, hogy a politikai enyhülést ki kell egészíteni a leszerelési területeken hozandó hatékony intézkedésekkel. Az európai közvélemény — állapítja meg a dokumentum — fellép azért, hogy a bécsi tárgyalások a fegyveres erők és fegyverzet csökkentését célzó folyamat

kezdetvé váljanak, hogy ezt azután más, a katonai potenciál csökkentésére vonatkozó megállapodások kövessék.

Az ülészaka sok szónoka méltatta az SZKP XXV. kongresszusán elfogadott határozatok konstruktív jellegét, helyeselte a szocialista közösgség országainak arra vonatkozó javaslatát, hogy kössenek megállapodást a KGST és az Európai Gazdasági Közösgség kapcsolatainak alapjairól.

Az ülészakon ugyanakkor hangsúlyozták azt is, hogy határozott válaszbán kell részesíteni az enyhülés ellenfeleit, akik megemelt katonai költségetekre törekedve, óriási összegeket költenek új még pusztítóbb fegyverfajták kidolgozására és gyártására.

Az Argentin Kommunista Párt nyilatkozata a katonai hatalomátvételről

Az Argentin Kommunista Párt nyilatkozatban elemezte a március 24-i katonai puccs után kialakult helyzetet.

A nyilatkozat megállapítja, hogy a katonai hatalomra jutása nem volt váratlan esemény, hiszen a feszültség elérte a tetőpontját, és szinte büntetlenül garázdálkodó fasisztoid bandák terrorizálták az országot.

A súlyos válság oka mindezekelőtt az volt, hogy Perón asszony kormány elutasította azoknak a társadalmi és gazdasági átalakításoknak a megvalósítását, amelyekre a nép az 1973-as választásokon szavaztatást adta. A társadalom különböző köreinek képviselői azonnali változtatásokat sürgették, bár e csoportok mindegyike a maga céljait követte.

A katonai puccs nem az a módszer, amely szavatolja az ország előtt álló problémák megoldását. A mostanra beérett válság jóval messzebbre mutatott, mint csupán a kormány ingatlanságára, hozzá nem értésére, megvesztegethetőségére. A válság az argentin társadalomnak két korhadt pillérrel — a földesurak és a nemzetközi monopóliumok uralmán — nyugvó egész társadalmi és gazdasági struktúráját érintette.

A katonai junta programnyilatkozataiban meghirdetett céljai közül több bizonyos fókuszra a nép sűrű érdekeit tükrözi. Így például azok az

ígérettek, amelyek szerint törekedni fognak az egyenlőség elvén alapuló parlamenti demokrácia megteremtésére és az alkotmányos hatalom hatékonyságának helyreállítására. Az Argentin Kommunista Párt azonban — hangoztatja a nyilatkozat — hatalomra került katonákat nem szavaik, hanem tetteik alapján fogja megítélni.

A nyilatkozat említést tesz annak a ténynek a jelentőségéről is, hogy a junta „elutasította a problémák Pinochet-féle megoldását, bár vannak még erők, amelyek az országot erre az útra szeretnék taszítani”.

Az Argentin Kommunista Párt a továbbiakban hangsúlyozza, hogy a katonai junta programjainak korántsem fogadhatja el valamennyi tételét és korántsem érheti meg valamennyi cselekedetét.

A nyilatkozat végezetül megállapítja: a nép valamennyi vágyának és törekvésének valóra váltása érdekében egyesíteni kell az egész nemzet demokratikus és hazafias erőit. Ez megteremti a feltételeket a széles koalíció alapuló katonai-polgári kormány létrehozásához. Amennyiben a katonai junta uralma csupán átmeneti szakasz a nép követeléseinek megfelelő kormány megalakításához, akkor feltehető, hogy egy lépéssel előre jutottunk.

Koszigin és Palme megbeszélései Moszkvában

Szovjet-svéd hosszú lejáratú kereskedelmi megállapodás

Moszkvában véget ért Alekszej Koszigin szovjet miniszterelnök és Andrej Gromiko külügyminiszter tárgyalásai Olof Palme svéd kormányfővel. Befejezték a kölcsönös érdeklődésre számot tartó világpolitikai kérdéseket is, és többek között érintették Afrika, a Távol-Kelet és Európa problémáit. Áttekintették továbbá a helsinki tanácskozás záródokumentumának aláírása óta Európában végbe ment változásokat.

Országaink között nincsenek vitás kérdések, és meggyőződés, hogy a baráti kapcsolatok tovább fejlődnek — mondta ugyancsak a szovjet televíziónak adott nyilatkozatában a svéd kormányfő. A továbbiakban igen hasznosnak és távlatilag is jelentősnek nevezte a szovjet vezetőkkel folytatott tárgyalásait, amelyek során — mint mondta — mindkét fél kifejezte azt a törekvést, hogy a békeért és a nemzetközi enyhülésért kíván harcolni.

Koszigin igen pozitívan minősítette a svéd miniszter-

elnökkel folytatott tárgyalásait, a hivatalos megbeszélések után a szovjet televíziónak adott nyilatkozatában. Elmondta, hogy túl a két ország kapcsolatain, megtárgyalták a kölcsönös érdeklődésre számot tartó világpolitikai kérdéseket is, és többek között érintették Afrika, a Távol-Kelet és Európa problémáit. Áttekintették továbbá a helsinki tanácskozás záródokumentumának aláírása óta Európában végbe ment változásokat.

Országaink között nincsenek vitás kérdések, és meggyőződés, hogy a baráti kapcsolatok tovább fejlődnek — mondta ugyancsak a szovjet televíziónak adott nyilatkozatában a svéd kormányfő. A továbbiakban igen hasznosnak és távlatilag is jelentősnek nevezte a szovjet vezetőkkel folytatott tárgyalásait, amelyek során — mint mondta — mindkét fél kifejezte azt a törekvést, hogy a békeért és a nemzetközi enyhülésért kíván harcolni.

Megállapodások nélkül ért véget a Közös Piac luxemburgi csúcserkezte

Tényleges eredmények, megállapodások nélkül ért véget Luxemburgban az Európai Gazdasági Közösség csúcserkezte. A hivatalos megnyilatkozások ugyan igyekeztek szép szavakba öltöztetni azt, hogy a megbeszélés valamennyi kérdésben szakutca torkollt. Tindemans belga miniszterelnök például azt mondta, hogy a csúcserkezte nem még ki kell alakítani saját munkarendjét és módszerét ahhoz, hogy döntéseket hozzon.

A hivatalos hangú nyilatkozatok ellenére a tény az, hogy az eddigi csúcserkeztelekek szemben ezúttal még egy közös közlemény kiadására sem futotta a kilenciek erejéből.

A napirenden szereplő pénzügyi kérdésekről a kormányfőknek semmiféle meg egyezésre sem sikerült jutniuk. Giscard d'Estaing francia elnök például erőteljesen népszerűsíteni igyekezett saját terveit a pénzügyi reformjáról, mert Schmidt bonni kancellár már jó előre jelezte visszautasítását. Schmidt a jelek szerint alaposan kioktatta társait arról, hogy elsősorban saját gazdaságukat, ál-

lamháztartásukat kell rendbe szedniük, mielőtt a pénzügyi problémák megoldására gondolhatnának. Az NSZK nem hajlandó magára vállalni a jövő nagybácsi szerepét, nem finanszírozza tovább az EGK által a tagállamoknak nyújtott segélyeket — kivéve azt az esetet, ha az érdekeltek szigorú és Bonn által elfogadott gazdasági kötelezettségeket vállalnak magukra.

A Közös Piac ügyeiben járatos politikai megfigyelők véleménye szerint a döntések elodázása ezúttal elsősorban belpolitikai okokkal magyarázható. A közösi tagállamok többségében olyan a belső politikai helyzet, amely szinte lehetetlenné teszi a kormányfők számára újabb integrációs kötelezettségek vállalását. Wilson brit miniszterelnök például utoljára vett részt ilyen csúcserkezteken. Politikai megbízatása négy nap múlva lejár. Giscard elnök a kantonális választásokon elszenvedett vereség súlyával elutazott Luxemburgba, Schmidt bonni kancellár viszont az ősszel néz parlament választások elébe. A belpolitika tehát ezúttal diadalmaskodott a közösi integráció hívei felett.

Újra „kulturális forradalom” Kínában?

A legutóbbi kínai belpolitikai fejlemények azt tanúsítják, hogy Mao Ce-tung megkísérelt a „kulturális forradalom” újabb fordulójának kirobantását, noha ezeket a próbálkozásokat ezúttal akadályozza a tömegbázis hiánya és a hadsereg rosszallása.

A „kapitalista úton járók”, a „jobboldali elhajlók” ellen, a „kulturális forradalom” által szült új jelenségek védelmében indított kampány szemléletesen bizonyítja, hogy változatlanul megvannak azok a mélyebb okok, amelyek a maóista ideológia és politikai rendszer általános válságához vezetnek — állapítja meg M. Galin a szovjet külpolitikai hetilap legújabb számában. „Es ezek az okok végső soron elvezetnek azoknak az erőknek a politikai porondra való kilépéséhez Kínában, amelyek megsemmisítik majd a maóizmust és az általa létrehozott népeleves, despotikus rezsimet.”

Mao csoportja a jelek szerint tisztában van helyzetének bizonytalanságával. Feltételezhetően ez magyarázza Mao Ce-tung lázas kísérleteit az általa képviselt politika folytonosságának biztosítására. A jelenlegi pekingi vezetés legnagyobb baja azonban éppen az, hogy egyre jobban elszigetelődik, s az eszméletét vesztő fuldoklóhoz hasonlóan rántja magával azokat is, akik megpróbálták megmenteni rendszerét élet követelményeihez való pragmatikus alkalmazkodással.

Hua Kuo-feng ügyvivő miniszterelnök történeti kinevezése — folytatja elemzését a Novoje Vremje — arról tanúskodik, hogy az ország nehézségeiért most a volt ügyvezető kormányfőre — Teng Hsziao-pingre — akarják hárítani a felelősséget. A Maó-csoport a jelek szerint igyekszik megvalósítani „a nagy kormányos” jósolatát arról, hogy a „kulturális forradalomnak” 7-8 évenként meg kell ismétlődnie. Ebben akadályt jelent, hogy a Mao felesége vezet-

te „sanghaji csoportnak” most nincs a hungvejping mozgalomhoz hasonló tömegbázisa. Figyelemre méltó, hogy Peking most csupán „bűnbánatot” követel a „súlyos vétkek” elkövetőitől. Ez a „sanghaji csoport” belső gyengeségére vall. Éppen ezért a sanghajiak és főpatronusuk — Mao — manőverezni próbálnak. Értésére adják, hogy „nem kell kiszélesíteni a támadási szférát”, azaz egyelőre csak Teng Hsziao-pinggel és néhány más, magas állású személyiséggel kell elbánni, s nem kell ingerelni a rehabilitáltak széles rétegét. A sanghajiak fő célja a jelenlegi szakaszban az erőviszonyok javukra fordítása a politikai bizottságban, különösen annak állandó bizottságában, a párt központi bizottságában és az államtanácsban. Ha sikerül háttérbe szorítani Teng Hsziao-pinget és Je Csieninget, a KB alelnökeit, akkor a „sanghaji csoport” tartozó Vang Hung-ven marad a párt egyetlen aktív elnökhelyettese. Ez automatikusan a sanghajiak javára billenti a mérleget a politikai bizottságban.

Marad a központi bizottság, amelyben a „sanghaji csoport” kisebbségben van. Nem véletlen — állapítja meg a szovjet kommentátor —, hogy a központi bizottság a KKP tizedik kongresszusa, 1973 óta csupán két alkalommal ülésezett. A vidéki pártbizottságok élére viszont sok helyen a rehabilitáltak kerültek. Éppen ezért a Zsemnin Zsipaó március 10-i száma hangoztatta, hogy vidéken a pártbizottságoknak kell vezetniük a „jobboldali elhajlók” elleni harcot. Ugyanígy kezdődött a „kulturális forradalom” is 1966-ban. Amikor azonban Mao azt tapasztalta, hogy a vidéki pártbizottságok nem cselekednek utasításainak megfelelően, a hungvejpingeket ráuszította ezekre a bizottságokra. Nem zárható ki, hogy hasonló szituáció áll elő a közeljövőben, jöllehet valamelyest eltérő formában.

Rómába érkezett az egyiptomi elnök

Szadat egyiptomi elnök Párizsban másodikban is eszmecsere folytatott Giscard államfővel, majd Chirac miniszterelnökkel tárgyalt. Sajtóértesülések szerint Szadat Mirage-repülőgépeket kíván vásárolni, és azt szeretné, ha Franciaország repülőgépgyárat létesítené Egyiptomban.

Szadat egyiptomi elnök nyugta-európai körútján, Bonn, és Párizs után Rómába érkezett.

Ami a Szadat és nyugati partnerei közötti tárgyalások fegyvervásárlási témáját illeti, figyelembe kell venni az előzményeket. A kairói magatartás gyakorlatilag megbénította a szovjet-egyiptomi katonai együttműködést, még mielőtt a barátsági és együttműködési egyezményt egyoldalúan felmondták. A szerződés felbontása hatásánál számításba kell venni azt is, hogy a mintegy 320 ezer főnyi egyiptomi haderő fegyverzetének és felszerelésének 90 százaléka szovjet gyártmányú.

Az egyiptomi haderők átalítása nyugati haditechnikára nemcsak rendkívül költséges, hanem nagyon nehezen és lassan valósítható meg. Ez az átalítás ugyanis — még ha arra hajlandók lennének is a vezető kapitalista országok — szükségessé tenné az oktató ál-

lomány átképzését az új fegyverekre, ezt követően a hivatásos állomány, majd a tartalékosok átképzését. Az új fegyverek szükségessé tennék a harcászati és hadműveleti elvek módosítását, új tankönyvek, szabályzatok kidolgozását. Mindez pedig még a legkedvezőbb körülmények között is minimálisan három-öt évet, sőt — figyelembe véve az egyiptomi katonatömegek átlagos képzettségét —, még ennél is hosszabb időt venne igénybe.

Végéreményben mind a szovjet haditechnika részleges kicserélése és alkatrészpótlása, mind teljes átállás a nyugati haditechnikára évekig megfoszthatja az egyiptomi haderőt ütőképességétől, vagyis Izrael kezére játszik. Ezt támasztja alá Gamazi egyiptomi hadügyminiszternek a Le Monde-nak március 27-én adott interjúja is. Arra a kérdésre ugyanis, hány évre van szükség ahhoz, hogy az egyiptomi haderő struktúráját a nyugati fegyverzethez alkalmazzák, a következőket válaszolta: „Lehetetlen meghatározni egy olyan vállalkozás időtartamát, amely annyira függ a szállítók ütemétől, a szállított fegyverzet típusától, mind pedig attól a képességünktől, hogy azok kezelésére képezzük az embereket.”

James Callaghan brit miniszterelnök

Hazánkban már kétszer üdvözöltük: 1973-ban, az akkor ellenében levő munkáspárt külügyi szövegüként, majd 1975. júliusában, mint a brit kormány külügyminiszterét. Eppen Budapestől visszatérve nyilatkozta a londoni sajtónak, hogy elutasítja a helsinki csúcserkeztelettel kapcsolatos cinizmust, mert komolyan kell venni, amit ott az érdekeltek hatalmak aláírnak, s mért úgy érzi, „mindenki értékesnek tartja a detémot, ami nézetem szerint folytatóni fog”. Hasonló módon nyilatkozott Moszkvában, ahová Wilson útitársaként látogatott.

Ezeknek az utazásoknak az adott jelentőségét, hogy kifejezték a brit kormánypolitikában a munkáspárt hatalomra kerülésével bekövetkező változásokat, köztük azt a határozott törekvést, hogy rendeződjen és egészében fejlődjen Nagy-Britannia kapcsolata a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal. Callaghan nemrég Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter házigazdájaként ismét megerősítette, hogy ezt a politikát kívánja folytatni.

Az új brit miniszterelnök 61 éves és 19 esztendeje tagja a pártja országos végrehajtó bizottságának. A brit közélet csicsán szókás hagyományoktól eltérően, nem az „Oxford-Cambridge nevelésű elitből” jött. Adóügyi tisztviselőként kezdte 16 éves korában, és a szakszervezetekben

végezt munkájával küzdötte fel magát a munkáspárt vezetői köré. Robosztus alkata, darabos humora is segítette neki híveket szerezni a szakszervezetekben, a párt munkásszavazói körében. Azonban — akárcsak elődje — sohasem tartozott a munkáspárt bal szárnyához. De, Wilsonhoz hasonlóan, mindig világzott rá, hogy ne is kerüljön visszavonhatatlanul szembe a baloldallal. Eppen ez a centrális alapállás teszi alkalmassá arra, hogy folytassa Wilson egyensúlypolitikáját, amelynek a lényege 13 éven keresztül az volt, hogy a helyzetnek megfelelően a volt pártvezető centrum nevében hol a jobb, hol a bal szárnyal szövetségre lépve, biztosította a párt vezető szerepét és a parlamenti pártcsoportban a többséget saját koncepciójának megvalósításához.

Callaghan, mint az 1964-ben választott munkáspárti kormány pénzügyi, majd belügyminisztere ezt a stílust alkalmazta, bár nem mindig sikerrel. Hibájul rájuk fel, hogy késleltetni hagyta a font leértékelését, de érdemül tudják az ir válság kezdetén betöltött tárgyaló-közvetítő szerepét. Hazájában a legnagyobb teljesítménynek az ország közösi tagtársága feltételeinek újra tárgyalását tekintik, amely előmozdította az „igen” többséget a tavalyi népszavazáson. A Nyugat pénzügyi, katonai és gazdasági vitáiban az „atlantisták” közé sorolják.

gítségnyújtást Kairónak. Az ottani állami vezetők most olyan dajkameséket terjesztenek, hogy a Szovjetunió az 1973-as háború idején Egyiptom vereségére spekulálva „nem adott elegendő fegyvert”, és ezért — úgy mond — Szíriából kellett még a töltényeket is beszerezni. Tény azonban — húzta alá Zamjatyin —, hogy 1973-ban a nehézfegyverzet szovjet léghídon érkezett Egyiptomba, s a harcokban bevett több száz tank is szovjet gyártmányú volt. Tény az is, hogy az egyiptomi haderő 1973-ban teljesen harcra kész volt, és technikája szovjet technika volt, ott más technika nem volt jelen — mondotta Zamjatyin.

Most Kairó azt veti fel, hogy a Szovjetunió — állítólag — nem akarja pótolni az 1973-as veszteségeket. „Az igazság azonban az, hogy itt megállapodásokról van szó, és a Szovjetunió teljes egészében teljesítette szállítási kötelezettségeit, úgy, amint azt az Egyiptommal aláírt fegyver- és haditechnikai eszköz szállítási egyezményeiben vállalta — hangsúlyozta Zamjatyin. — Az egyiptomiak most azt mondják, hogy szovjet részről „kiéhezhetik őket fegyverek dolgában”, csak éppen azt nem teszik hozzá, hogy olyan igényeket támasztanak,

amelyek felülmúlják a szóban forgó egyezmények kereteit.”

A Szovjetunióból beszerzett, és most egyiptomi kézben lévő fegyverzetet kért tartalékalkatrészekről szólva, Zamjatyin kijelentette: „A szovjet-egyiptomi szerződés felmondása küszöbén vezetésünk részéről az egyiptomi vezetésnek címzett egyik dokumentum világosan kimondta, hogy a Szovjetunió kész jóindulatúan megvizsgálni ezt a kérdést is, tartalékalkatrészeket szállítani és elvégezni az Egyiptomban levő szovjet technikai eszközök megjavítását.”

A szovjet-egyiptomi szerződés egyoldalú felmondása nem érte váratlanul a szovjet vezetést — hangsúlyozta Zamjatyin. — A szovjet vezetők már évek óta felhívták az egyiptomi vezetést figyelmét a Szovjetunióval szembeni barátságatlan kampányokra. A TASZSZ vezérigazgatója emlékeztetett rá: Leonyid Brezsnyev annak idején világosan megmondta Fahmi külügyminiszternek, hogy a Szovjetunió negatívan ítéli meg a szeparatív alkukot. A hivatalos egyiptomi szövegek útszéli személyes sztokáradatára reagálva, Zamjatyin kiemelte, hogy ez végérvényesen arra vall: érdeemben nincs mivel érvelniük.

Moszkvában ismertették a barátsági szerződés egyoldalú felmondása előtt Kairóhoz intézett dokumentumokat

Leonyid Zamjatyin, a TASZSZ vezérigazgatója a szovjet televízióközvetítés kérdéseire válaszolva, több dokumentumot idézve cáfolta az egyiptomi részről a szovjet katonai segítség és tartalékalkatrészelátással, illetve a katonai és gazdasági segítség hitelrőllesztési módozataival kapcsolatos kairói rágalmakat.

Ez utóbbi kérdéssel — az egyiptomi adósságtörlesztéssel — kapcsolatban olvasott fel először Zamjatyin részleteket a kairói kormányának átnyújtott szovjet dokumentumból. Eszerint a szovjet fél Egyiptom kérését figyelembe véve, több ízben is Egyiptom javára felülvizsgálta a meglévő megállapodásokat, és a hitelek törlesztésére lényeges részletfizetési halasztásokat adott. Megértéssel fogadták szovjet részről azt a legutóbbi egyiptomi kérést is, hogy csökkenték az elszámolási feltételeket, és kifejezésre jut-

tatták a Szovjetunió azon készségét, hogy e kérdést a kölcsönös érdekeket figyelembe véve oldják meg.

A TASZSZ vezérigazgatója kitért arra is, hogy milyen igényekkel léptek fel Kairóban a legutóbbi megbeszéléseken. Elmondta, hogy Egyiptom teljes egészében be akarta volna fagyasztani a törlesztést, de legalábbis elhalasztani a katonai kifizetések teljesítését 40, a gazdasági jellegű tartozások visszafizetését pedig 30 évre. „Csakhogy — jelentette ki Zamjatyin — minden gazdasági megállapodás kétoldalú, tartalmazza mindkét fél kötelezettségeit. Am az egyiptomi fél csak az egyik oldal, a Szovjetunió kötelezettségeit szerette volna látni, saját kötelezettségeit azonban nem.”

Ami a szovjet fegyverszállításokat illeti, Zamjatyin hangsúlyozta: bár Egyiptomban már 1972-ben folyt a szovjetellenes hangulatkeltés, a Szovjetunió folytatta a se-

Az előkészület is bűncselekmény

Azt, hogy mi a bűncselekmény kísérlete, bizonyára mindenki tudja. Aki idegen lakásba betör, és ott tetten érik, amint a szekrényt próbálja kifizetni: jogtalan behatolással elkövetett lopás bűntettének kísérletét követi el. Emberölés kísérletét valószínűleg meg az, aki más mellette szúr, de sikerül a megszürtet életveszélyes sérüléséből kigyógyítani. Mindez nyilvánvaló. A Btk. szerint az, aki valamely bűncselekmény szándékos véghezvitelét megkezdte, de nem fejezte be, kísérlet miatt büntetendő.

Érdemes megemlíteni, hogy a törvény szerint a kísérlet esetében is

ugyanazt a büntetési tételt kell alkalmazni,

mint a befejezett bűncselekmény esetén. Elvileg tehát a kísérlet elkövetőjével szemben is kiszabható a büntetési tételnek akár a maximuma is. Ez azonban a gyakorlatban elég ritkán fordul elő. A bíróságok ugyanis általában enyhébb büntetést szabnak ki akkor, ha a bűncselekmény véghezvitelét csupán megkezdte, de nem fejezték be, ha az eredmény valamilyen okból elmaradt.

A fentebb vázoltak általában ismertek. Az azonban már nem közismert, hogy vannak esetek, amikor a törvény már azt is büntetni rendeli, amikor még a bűncselekmény kísérletét sem követték el. Ez az úgynevezett előkészület büntethetősége.

Előre kell bocsátani, hogy természetesen még nem esik büntetés alá, ha valaki csupán elhatározza valamilyen bűncselekmény véghezvitelét, és magában készülődik is arra. Ez nyilvánvalóan nem lehet alapja büntetés alkalmazásának. Az előkészület akkor büntetendő, ha az elhatározásán kívül valamilyen cselekmény véghezvitelére is sor kerül.

A Btk. felsorolja az előkészület különböző fajait, amelyek két csoportba oszthatók. Az egyik csoportba tartoznak bizonyos magatartások, amilyen a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges eszközök vagy kellékek megszerzése, (pl. lőfegyver vásárlása kéz alatt, bűnelkövetés céljából, vagy mérgek beszerzése), illetőleg ezeknek a bűncselekmény véghezvitelére alkalmazható eszközei (pl. az emberölés eszközei használata kivánt kés kiköszörölése). Ide tartozik továbbá a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges vagy az azt megkönnyítő feltételeknek a biztosítása (pl. az elkövetendő bűncselekmény helyszínének felderítése és a végrehajtás részletes tervének kidolgozása).

Az előkészületi cselekmények másik csoportja bizonyos elhatározások vagy elgondolások közlésében áll. A bűncselekmény elkövetésére való felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, vagy a közös elkövetésben való megállapodás ugyancsak előkészületnek tekinthető, amelyet a törvény büntetni rendel. A közös elkövetésben való megállapodás nem más, mint szövetkezés a bűnelkövetésre.

Az alkalom kipuhatólása, a lesben állás stb. az előkészület egyik leggyakoribb formája. Az elkövetési mód sokféle lehet, de minden esetben nyilvánvalóvá kell válnia, hogy valamely bűncselekmény végrehajtása céljából történik. Magától értetődő, hogy

csak szándékos bűncselekményre vonatkozóan

követhető el az előkészület, a gondatlan bűncselekmény előkészülete fogalmilag kizárt.

A Btk. nem minden bűncselekmény előkészületét rendeli büntetni. Vannak olyan kisebb jelentőségű bűncselekmények, amelyeknél elégséges a kísérletet büntetés alá von-

ni, indokolatlan lenne szabadságvesztéssel vagy más büntetéssel fenyegetni már az előkészületet is. Ezért a törvény csak bizonyos bűncselekmények előkészületét bünteti, mégpedig a legsúlyosabb bűncselekményekét, amikor a társadalom védelme érdekében nem kell megvárni, hogy a kísérlet végrehajtására kerüljön sor, hanem már az előkészületi cselekmény elkövetésének a kezét le kell fogni, s őt büntetéssel sújtani.

Melyek ezek a legsúlyosabb bűncselekmények, amelyekre vonatkozóan az előkészületi cselekményt is bünteti a Btk? Ilyenek mindenekelőtt az állam elleni bűncselekmények. A törvény büntetni rendeli az összeesküvése, a szervezkedésre, a lázadásra, a kártevésre, a rombolásra, a merényletre, a sajtó útján, vagy nagyobb nyilvánosság előtt véghez vitt izgatásra, a hazaárulásra, az ellenség támogatására, a kémkedésre, a háborús uszításra stb. irányuló előkészületi cselekményt. Ezek büntetése általában öt, sőt nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

Az ilyen bűncselekmények száma hazánkban igen csekély, illetve némelyek elő sem fordulnak. Nézzük meg az egyéb büntetett előkészületi cselekményeire vonatkozó törvényi előírásokat! Említést érdemel pl.

a börtönzندانés büntette,

amelyet az a fogoly követ el, aki másokkal együttesen a büntetvégrehajtási intézet rendje vagy fegyelme ellen irányuló, nyílt ellenszegülésben vesz részt. Ezt a törvény nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti, sőt minősített esetekben a büntetés tizenkét, illetve tizenöt évig terjedhet, avagy életfogytig tartó szabadságvesztés. Külön bünteti a Btk. a börtönzندانésre irányuló előkészületi cselekményt — pl. pusztá felhívást vagy ajánlkozást —, ennek büntetése három évig terjedő szabadságvesztés.

Az ember személye ellen a legsúlyosabb bűncselekmény az emberölés. Érthető, ha ennél sem szorítkozik a Btk. csupán a befejezett büntett vagy a kísérlet büntetés alá vonására, hanem három évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni azt, aki emberölésre irányuló előkészületi cselekményt hajt végre, tehát azt, aki ilyenre más felhív, vagy arra ajánlkozik, vállalkozik, vagy pedig más személlyel megállapodik abban, hogy közösen követnek el emberölést. Ilyenkor tehát — anélkül, hogy egyéb cselekmény elkövetésére sor kerülne — megvalósult és büntetés alá esik

az emberölés előkészülete.

Ezt követeli meg az emberélet hatékonyabb büntetőjogi védelme.

Az egyik ügyben a vádlott egy huszonkét éves fiatalember volt, aki elhatározta, hogy az állomáskezelőt ártalmatlanná teszi, megfojtja, és az állomás pénztárából a pénzt elveszi. Beszerzett egy zsineget, valamint egy kesztyűt, nehogy ujjlenyomata maradjon. Az utolsó vonat elindulása után bement az állomáskezelő helyiségébe, nála volt a zsineg és a kesztyű is. Tervéről azonban a rendőrség nyomozói már előzetesen értesültek, és a vádlottat elfogták, mielőtt bármit tett volna. A Legfelsőbb Bíróság két év hat hónap szabadságvesztésre ítélte a fiatalembert.

Előkészület továbbá az is, amikor a vádlott az emberölés véghezvitelére szánt eszközt, a lőfegyvert csupán betölti, de egyéb cselekményt nem követ el. A késnek olési szándékkal való pusztá felemelése, anélkül, hogy a sértett irányában sújtó mozdulatra kerülne sor, ugyancsak még nem az emberölés kísérletét, hanem előkészületét valószínűsíti meg.

Bünteti továbbá a törvény a pénzhamisításra irányuló előkészületet is. Ez utóbbi két évi, sőt minősített esetben öt évi szabadságvesztéssel büntetendő. Ez a bűncselekmény leggyakrabban a tiltott határátlépésre való felhívással valószínűsül meg, természetesen csak akkor, ha a disszidálás kísérletére nem kerül sor. Ha ugyanis a felhívás eredményes volt, akkor már a felbujtás valószínűsül meg.

Önálló büntettként bünteti Btk., ha valaki másik személyt büntető vagy polgári ügyben, illetve fegyelmi vagy szabálysértési ügyben

hamis tanúzásra akar rábírn.

Ennek a gyakorlatban viszonylag sűrűn előforduló bűncselekménynek a büntetése két évig terjedhet szabadságvesztés. Ezt akkor valószínűsíti meg valaki, ha a rábírási való törekvése nem járt eredménnyel, mert amennyiben igen, már felbujtónak felel. Tulajdonképpen lényegét tekintve ez is előkészületi cselekmény.

Mindebből látható, hogy a Btk. számos bűncselekménynél nemcsak annak kísérletét, hanem már az előkészületét is büntetni rendeli, mégpedig elég szigorú büntetés kilátásba helyezésével. Ugyanakkor kivételesen büntetlenséget biztosít bizonyos esetekben. Nem büntethető ugyanis az, akinek önkéntes elállása folytán maradt el a bűncselekmény véghezvitelének a megkezdése. Ugyancsak nem büntethető az sem, aki korábbi felhívását, ajánlkozását vagy vállalkozását visszavonta, továbbá aki a többi közreműködőt az elkövetéstől elállásra igyekezett rábírn, azonban csakis akkor, ha a bűncselekmény véghezvitelének a megkezdése valóban elmaradt. Végül büntetlenséget élvez az is, aki az előkészületet a hatóságnál jelentette.

Rá kell mutatni azonban arra, hogy amennyiben maga az előkészületi cselekmény már önmagában is kimerítette valamilyen bűncselekmény tényállását,

az úgynevezett „maradékselekmény” miatt

az elkövető felelősséggel tartozik. Így ha az emberölés előkészülete kapcsán rongálásra került sor, bár a vádlott önként elállt a büntett véghezvitelének megkezdésétől, az említett rongálásért büntetőjogi felelősséggel tartozik.

Mindebből az a tanulság, hogy vannak olyan bűncselekmények, amelyeknél a törvény már akkor is büntetés kiszabását rendeli, amikor még annak megkísérlésére sem került sor, hanem csupán annak előkészülete valószínűsült meg. Nagyon meg kell tehát fontolni, hogy

milyen következményekkel járhat

bizonyos bűncselekmény elkövetésére való felhívás, vállalkozás vagy ajánlkozás, valamint a bűncselekmény eszközeinek említett megszerzése. Súlyos büntetőjogi következményekkel járhat ez akkor is, ha valamilyen okból a további cselekmények végrehajtása el is marad. Érdemes elgondolkozni azon is, hogy az előkészülettel való önkéntes elállás, a többi közreműködő elállásra való rábírási, vagy az előkészületnek a hatóságnál való feljelentése büntetlenséget biztosít.

Dr. R. Gy.

A Heti Híradó XX. évfolyam, 13. számában megjelent keresztrefejtény helyes megfejtése a következő:

... Azon vitatkoztak sokat, / Hogy ezen a bálon vajon / Nótát húznak-e vagy fogat.

Könyvjutalmat nyertek: Knollhofer Éva elítélte, Kalocsa; Lovász Gusztáv elítélte, Sopronkőhida; Maszarak György elítélte, Szeged; Osztragonác Péter elítélte, Vác; Pásztor István előzetes, Eger.

A VÁD: BÖRTÖNZENDÜLÉS

Ítéletet hirdetett a Székesfehérvári Megyei Bíróság

A Székesfehérvári Megyei Bíróság öttagú büntető tanácsa április 6-án és 7-én tárgyalta Masinka József, Palló István, Antal Ferenc, Molnár Lajos, Komját Antal és Dénes József bűnügyét. A vád: börtönzندانés volt.

A vádlottakat előzetes letartóztatásként tartották fogva a Fejér megyei Bv Intézetben. Ez év február 15-én szökést kíséreltek meg, két órát megtámadva, kitörték a zárkából. Az őrség néhány perc alatt leverte támadásukat, és rövid idő múlva felszámolta az egész intézet rendjét veszélyeztető nyílt ellenszegülést.

Nem szökési kísérlet — börtönzندانés

A bíróság a Büntető Törvénykönyv 186. paragrafusában értelmében vonta felelősségre a vádlottakat. A jelzett paragrafus ezt mondja:

186. § (1) Az a fogoly, aki másokkal együttesen a büntetésvégrehajtási intézet rendje vagy fegyelme ellen irányuló nyílt ellenszegülésben vesz részt, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Öt évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő

a) a börtönzندانés kezdeményezője, szervezője vagy vezetője;

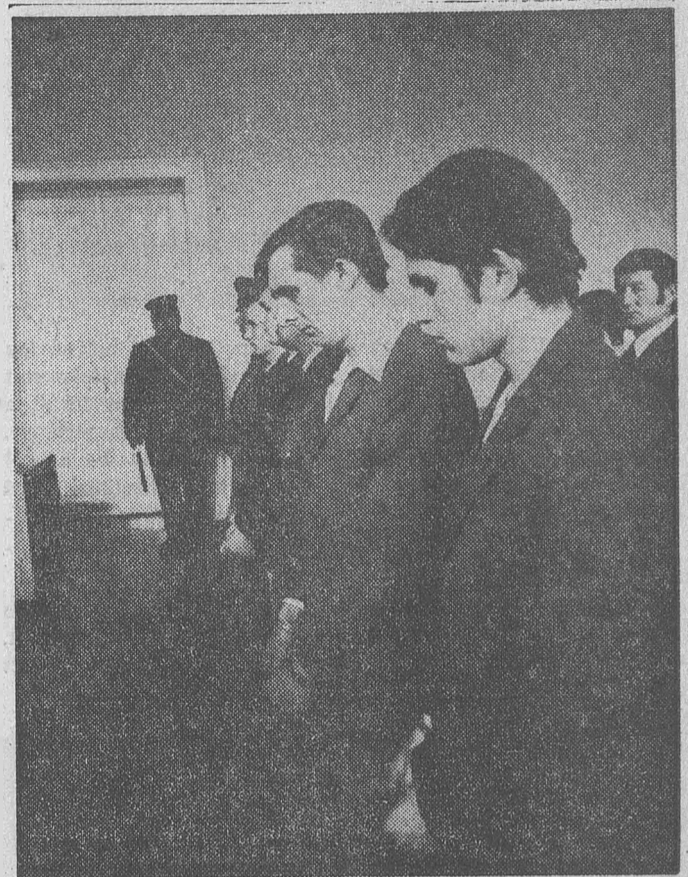
b) a börtönzندانés résztvevője, aki a zندانés során az ellenszegüléssel szemben fellépő személy ellen erőszakos cselekményt követett el.

A törvény további rendelkezései a súlyosabb következményekkel járó esetekben lehetővé teszik a még hosszabb szabadságvesztés, valamint a halálbüntetés kiszabását is.

A börtönzندانés súlyos és rendkívül veszélyes bűncselekmény, hiszen veszélybe hozza az egész büntetésvégrehajtási intézet rendes működését, egyszersmind az állam és a büntetésvégrehajtási szervek tekintélyét is súlyosan sérti. Ezért a törvény ezt a cselekményt a fogolyszökésnél lényegesen súlyosabban bünteti.

A vádlottak többsége már többször volt büntetve, illetve súlyos bűncselekmény miatt van előzetes letartóztatásban.

A cselekménysorozat értelmi szerzője Masinka József volt. Masinka korábban már hat alkalommal állt a bíróság előtt. Legutóbbi szabadulása után csupán néhány hetet töltött kint, mert újabb, vagyon elleni bűncselekményt követett el. Ez a büntetőügy jelenleg folyik. Meg kell említeni azt is, hogy az ez ügyvel kapcsolatos vádiratban az ügyészség

a szigorított őrizet elrendelését is kérte.

Masinka rávette társait, hogy bármi áron szökjenek meg. Így dolgozta ki tervét is. A 14. zárka lakója volt a fiatal Molnár Lajos is. Ő már egy alkalommal megkísérelte a szökést, de az előállító ő megakadályozta ebben. Ezért a cselekményért a bíróság egy év hat hónap szabadságvesztéssel sújtotta.

Antal Ferenc emberölésért van letartóztatva. Az első fokú bíróság tizenkét évre ítélte. Az ügyész súlyosbításért fellebbezett. Rövidesen a Legfelsőbb Bíróság dönt ügyében. Csatlakozott hozzájuk a mindenre elszánt Palló István is, valamint egyetértett a tervvel Komját Antal és Dénes József is.

Valamennyien tudták, hogy a börtönből csak erőszakos módon tudnak kijutni. Elszántságukra jellemző, hogy az őrség ártalmatlanná tételétől nem riadtak volna vissza.

Ha az intézet őrsége nem veri le néhány perc alatt zندانésüket, beláthatatlan, végzetes következményekkel járhatott volna esztelen cselekedetük.

Az Országgyűlés Szabályzat ugyanis ilyen esetekre fegyverhasználatot ír elő, amely nemcsak a zندانés, hanem az abban részt nem vevők életét is veszélyeztetheti. Most a bűncselekményt elkövetők életben maradtak, de tettükért

vállalniuk kellett — természetesen — a felelősséget, a következményeket.

A bíróság megállapította, hogy ehhez hasonló cselekmény hazánkban csak elvétve fordul elő.

Az elítéltek többsége becsületesen, fegyelmezetten tölti büntetését, dolgozik, tanul, felkészül egy tartalmasabb életre. A szabad életbe való mielőbbi visszatérésnek csak ez az egy járható útja van. A szökés, a zندانés — mint a példák bizonyítják — nem rövidíti meg a büntetést, hanem hosszabbá, nehezebbé teszi.

A fogolyszökés is veszélyes a társadalomra, hiszen a menekülés során tartani lehet újabb bűncselekmények elkövetésétől, de a börtönzندانés ennél sokkal veszélyesebb, ezért a törvény súlyosabban is bünteti.

A Székesfehérvári Megyei Bíróság öttagú büntető tanácsa az alábbi ítéletet hozta:

Masinka Józsefet nyolc év fegyház, Palló Istvánt öt év szigorított börtön, Antal Ferencet öt év szigorított börtön, Komját Antalt két év hat hónap börtön, Dénes Józsefet hat hónap börtönbüntetésre ítélte. Valamennyiüket eltiltotta a közügyek gyakorlásától is.

A vádlottak enyhítésért fellebbeztek, az ügyész három nap gondolkodási időt kért.

— ZIMM —

Átadták Vácott az új művelődési központot

A MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉPÜLT VÁC VÁROS ALAPÍTÁSÁNAK 900 ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE A VÁROS ÜZEMEINEK ÉS LAKÓINAK ÖSSZEFOGÁSÁVAL 1973-1975-BEN

TERVEZŐ: VÁC VÁROSI TANÁCS
 TERVEZÉSI ÉS PEST MEGYEI TANÁCSI TERVEZŐ VÁLLALAT
 ÉPÍTÉS: TÓTH DEZSŐ
 KIVITELEZŐ: PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

Nemcsak Vác, Pest megye, hanem az egész ország egyik legszebb, legimpozánsabb művelődési központját avatták fel ünnepélyes keretek között, hazánk felszabadulásának harmincegyedik évfordulóján.

A bejáratnál márványtábla örökítette meg az építetót, a tervezőt, a kivitelezőket.

A színházon, a különböző előadó- és kiállítótermeken kívül, számtalan szakkör,

klub kapott benne helyet, így például a ragyogóan felszerelt barkács-, a fotó-, a film-, a báb-, a fizika-, az eszperantó-, a bélyeg szakkör. Itt kapott otthont a nemzetközi hírű Vox Humana vegyeskar, a fúvószenekar és az egyéb művészeti együttesek, csoportok.

Kulturális életünk újabb gyöngyszemmel gazdagodott, és ennek létrehozásában részt vettek az elítéltek is.

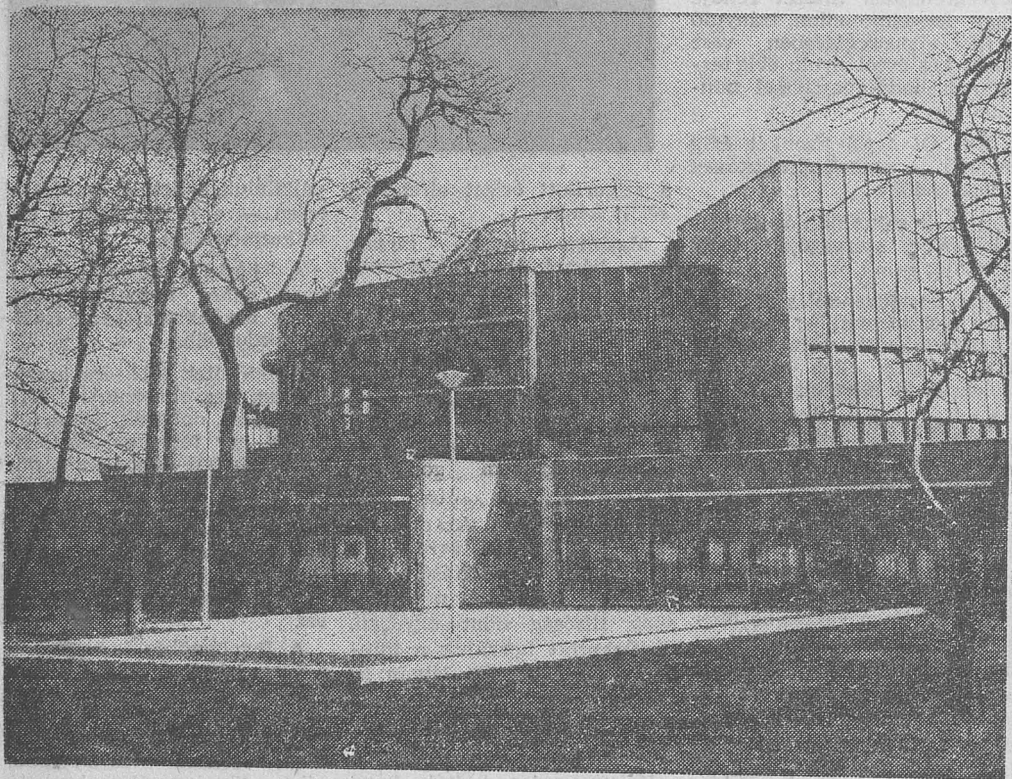
Az építkezés 1973-ban kezdődött. Már a munkák kezdetén ásták az alapokat az elítéltek. Később emelték a falakat, betonozták a födémeket. Mindenütt ott voltak, ahol dolgozni kellett.

A váci művelődési központ építéséről mi is tájékoztattuk olvasóinkat. Az építkezés vezetője minden esetben elismerőleg szólt az elítéltek feyelmezzett, jó munkájáról.

Nekik is köszönhető, hogy ilyen szép lett a város kulturális központja.

Az építők munkája azonban soha nem ér véget. Egy-egy elkészült létesítmény után következik a másik. Az egyre fiatalodó, szépülő, nagy történelmi múlttal rendelkező, kilencszázegy éves városban jelenleg a tejjár építkezésén dolgoznak. A Pest megyei Állami Építőipari Vállalat szakemberei mellett ott találjuk az elítélteket is.

— ZIMM —

VESZÉLYES JÁTÉK

Eddig csak vidám színeseket írtam. Most komolyra fordítom a szót, mert amiről beszélni akarok, az egy pillanatra sem tréfa, hanem veszélyes játék az egészséggel, az étellel.

Megdöbbenő dolgot hallottam a minap egy — szállításban levő, börtönkategorias — elítéltektől:

— A mi lakóhelyiségünkben nagyon jó a galeri. Nem kerül ki semmi a körletre, pedig rendszeresen szivunk.

Kíváncsi érdeklődésemre, hogy mi az a szívás, amit nem szabad megtudni a lakószobán kívül, a következőket mondta:

— Egy marék vattát átítatunk nitróval, és belerakjuk nylonzacskóba. Egy ideig hagyjuk a zárt tasakban párolgni, majd a fejünket beledugjuk a műanyag zsákba, és a nyílását az állunk alatt összefogjuk. Így a lélegzéssel magunkba szívjuk a tömény, keserűmandula szagú, kábító gázt. A tasakot addig tartjuk a fejünkön, amíg teljesen el nem szédülünk, és utána más rakja fel. Allítom, hogy nagyon kellemes érzés belezuhanni a mindent feloldó, mindent feledtető, rózsaszínű eszméletlenségbe.

— Es tudod, hogy az élő szervezetre milyen veszélyes a nitrógáz? — kérdeztem meglepődve.

— Azt nem tudom — válaszolta kételkedve —, nem vettem észre semmi rendelleneset.

A fiú elmondta még, hogy az ő zárkájukban a fiatalok legtöbbször szívja a nitrót, hetenként két-három esetben.

★

A nitró — ipari célokra gyártott — veszélyes, mérgező anyag. Gyorsan illanó gőze pusztítja a vörös vérésejteket és roncsolja az agysejteket. (Emellett veszélyes robbanóanyag is.) Számos példa bizonyítja, hogy a rendszeresen nitróval dolgozók (festők, dukkozók stb.) zárt helyiségben — elszívó berendezések működtetése mellett is — hosszabb idő után rosszul lettek, enyhébb, vagy súlyosabb mérgezést szenvedtek. A SZOT munkavédelmi szabá-

lyai kötelezően írják elő a nitróval dolgozók számára a gázálarc használatát (különösen a szórópisztolyos fűválnál, zárt munkaterületen), valamint a munkaadó által térítésmentesen biztosítandó C és B vitamindús védőtelemek és -italok fogyasztását. Emellett negyedévenként orvosi, laboratóriumi vizsgálaton kötelesek megjelenni az érintett dolgozók. Még ilyen biztonsági rendszabályok betartása mellett is számos esetben előfordul, hogy a dolgozót rövidebb-hosszabb ideig más munkakörben kellett foglalkoztatni, általában a vörös vérésejtek vérszámának csökkenése miatt. Időhiány miatt csak ezeket mondtam el akkor a dicsekvő fiatalembernek.

Nem tudtam befejezni a témát a szállításban levő fiatalemberrel, ezért tollat fogtam és megírtam. E cselekedetemben a segítő szándék, a sorstársaim iránt érzett felelősség vezért. És főképpen az a tudat, hogy hiszek a közösség nevelő, tudatformáló hatásában. Feltétlen kell, hogy legyen minden intézetben józanul, felelősséggel gondolkodó idősebb elítélts, vagy közelebbi szülő, aki ilyen veszélyes játékban nem lehet „a gyerekek” cinkosa.

Ha jóindulattal, meggyőző szóval nem megy, akkor igenis ki kell kerülni a nitróügynek a lakóhelyiségek falain kívülre! Minden körülmények között, mert a veszély mellett tiltott, szabálytalan dologról van szó. Ezt diktálja az emberség és a mások iránti felelősség. Ellenkező esetben akarva-akaratlanul is érvényesülnének nagy költőnk bölcs szavai: „Vétkesek közt cinkos, aki néma.”

Sorok Miklós, elítelt
 Bp-i Fegyház és Szig. Börtön

★

A fenti levél elolvasása után néhány nappal egy, a Budapesti Fegyház és Szigorított börtönben tett látogatás alkalmával a levélíróval is beszélgettem. Észrevételeit a következőkkel egészítette ki:

— A közelmúltban két alkalommal fordult elő hasonló „mámorkeresés” a Gyűjtőben,

bútorlakkal. Hiába kaptak fenytést, az már nem hozza helyre a saját szervezetükben okozott kárt... Még csak fontolgatam magamban az eset megírásának a gondolatát, amikor a Magyar Hírlapban egy rövid cikk két, kinti vállalatnál hasonló okok miatt történt halálesetről számolt be. Nem akarok senkinek sem „prédikációt” tartani, mindenki úgy teszi tönkre magát, ahogy akarja. Ha azonban a leírtak akár csak egy embert is ráébresztenek, milyen veszélyes játékot űznek életükkel azért a néhány „boldog” percért — akkor már nem hiába fogtam tollat...

★

„FIGYELMES OLVASÓNAK” jellegre írnám, ha ez a néhány mondat a Szerkesztői üzenetek rovatában jelenne meg.

Bár ritkán, de a riportok készítése közben kapunk néha-néha gunyoros, vagy rosszindulatú megjegyzéseket, amelyek megkérdőjelelik jószándékunkat, őszinteségünket, segíteni akarásunkat. Ha a mindennapi élet, a hozzánk forduló bizalma újra és újra meg is cáfolja ezeket az említett szavakat, azért hosszú ideig bennünk marad egy-egy ilyen mondat, sőt, néha-néha — a figyelmes olvasó bizonyára észrevette — előkerül képzeletbeli noteszünk legmelyéről egy megjegyzés erejéig.

Sorok Miklós írását olvasva nekem is egy ilyen „eltett” mondat bukkant föl emlékezetemből. Nem tudom már, hol és ki mondta, csak a szavak tartalma maradt meg bántó élességgel: „Úgysem írja meg senki az igazat a Heti Híradónak, megmondom őszintén, mert ha megjelenik az cikk alatt valamelyik elítelt neve, azt a többiek kiközösítik. És ezt egyikünk sem vállalja. A felügyelet és az elítéltek érdeke nem lehet közös.”

A közölt levél — azt hiszem — minden magyarázat nélkül megadja a kellő választ az idézett mondatra s egyúttal vastagon áthúz képzelt jegyzetfüzetünkben egy sort...

II. A.

EGY FIATAL FELNŐTT

Annak, hogy valakit négy év szigorított börtönre ítéljenek tizennyolc éves korában, rendszerint előzménye van. Böröck Istvánt sem véletlenül büntették ennyire. Gyermekéveit Aszódon töltötte, ahonnan rendszeresen megszökött. Persze, nem egyedül. Így követte el első bűncselekményét is, s a következő állomás Tököl lett. Itt fejezte be általános iskolai tanulmányait.

— Nem gondolt arra, hogy szakmát tanuljon?

— Nem volt különösebben kedvem semmihez.

— Miből akart megélni?

— Hát elmentem volna dolgozni...

— A tapasztalatok szerint mást csinált...

— Ketten voltunk. Tíz-ezer forint volt csak a kár.

— Több rendbeli betörésses lopás... És mindig lopás...

— Amikor Aszódról megszöktem, ha enni akartam, lopni kellett.

— Rosszul érezte ott magát?

— Igen.

— Otthon jobban szeretett lenni?

— Nem tudom... Most

is írtam anyámnak, kiküldtem a beszélőt, de nem válaszolt.

— Miért csodálkozik, ha haragszik? Annak idején, amikor az iskola helyett csavargott, biztos mondta magának: ha így folytatod, börtön lesz a vége... S nem hallgattot akkor a jó szóra. Különben nem került volna Aszódra sem. De hát a társaság, a haverok többet jelentettek. Testvére van?

— Egy bátyám.

— Ó volt büntetve?

— Dehogy...

— A bátyja sem válaszolt?

— Neki nem is írtam.

— Az anyja csak akkor jut eszébe, ha bajban van?

— Máskor is...

Böröck István nem véletlenül került Sándorházára. Ide szállítják azokat a fiatalokat Tökölről, akik nagykorúak lettek, de a büntetésüket még nem töltötték le, illetve azokat, akik betöltötték tizennyol-

cadik életévüket, amikor a bűncselekményüket elkövették. A fiatal felnőttekkel kiemelten foglalkoznak. Akinek nincs meg a nyolc általános, annak tanulnia kell. A következő állomás pedig valamilyen szakmának az elsajátítása, hogy szabadulás után könnyebben találjanak munkát. A fiatalembert is megkérdezzük.

— Maga mit tanul?

— Hegesztőtanfolyamra megyek majd.

— Most hol dolgozik?

— Az oszlopüzemben. Egy lemezvágo gépen kell méretre darabolni. Őt forint az órabérem...

— Nyilván tanuló még.

— A többieknek hétévtől, de van, aki kilencévtől is kap.

— Lesz ideje belejönni.

— Sajnos, nagy az itéletem.

— Mivel foglalkozik szabad idejében?

— Elvonulok egy sarokba, és könyvet olvasok.

— Miért?

— Mindig a társaság vitt bele mindenbe. Nem akarok többször bajba kerülni...

S. I.

HULIGÁNOK

24

K. István, gyári tisztviselő vallomásától:

— Két kislánnyal, Líviával és Kátival elszámtaltunk a szép időben valami füves helyet keresni, ahol tollaslabdázhathatunk. A kiserdőnél letelepedtünk egy füves térségre. Hallottam, hogy este oda-odamerészkednek a huligánok, és járókelőket zaklatnak, de mi fényes nappal mentünk, eszembe sem jutott, hogy fél-nem kelljen. Elővettük a tollaslabda-felszerelést, beszélgettünk, tréfálkoztunk, a két lány játszani kezdett. Délután három óra lehetett.

— Egy pillanat! — szólt a bíró. — Toma! Szekeres! Aznap ki volt a megfigyelő?

Szekeres felállt:

— Engem állított ki a terepre Réti, hogy jelezzem, ha valami van. Amikor megláttam őket, mondtam a többieknek, akik a bisztróban várakoztak, hogy avessz, gyorsan, két kis csaj jön a terepen, meg egy idősebb szivar, de az nem számít.

— Folytassa K. István!

— Igen, valószínűleg ezután történhetett, hogy megjelent ott az az erős, magas férfi — Fodorra mutatott —, és megszólított: „Mi az, apafej? Két ilyen klassz csajjal labdázgatunk, mikor nekünk ötünknek egy se jut? Hol az egyenlőség?” De hiszen ők a lányaim, mit beszélsz összevissza! — replikáztam idegesen, rosszat sejtve. Akkor előléptek még öten.

— Kiket ismer fel a vádlottak közül? — kérdezte a bíró.

K. István megnézte a vádlottakat. Egyenként rámutatott Winnetoura, Bikára, Kanosra, Csámpásra, Rézbőrűre és Vézsnára:

— Rájuk biztosan emlékszem, kérem!

— Köszönöm. Folytassa a vallomását!

— Szóval, amikor mind előjöttek a fák közül, elkezdtek erőszakkal befelé terelni bennünket a bokrok közé: „Gyerünk, apuskám, nem gondolkodunk, gyerünk, csajok, ott sokkal jobbat fogtok játszani!” Ittettem a lányoknak, hogy meneküljenek az út felé de a banda elálta az utat.

— Már pedig egy lépést sem teszünk, és ennek törvényes következményei lesznek!” — kiáltottam a huligánokra. De ők csak röhögtek, és kezdtek befelé taszigálni rémült kislányaimat a rejtekhelyük felé. „Kis nyuszi vagy te ahhoz, mondta a vádlott — mutatott rá a tanú Fodor Istvánra —, hogy minket ijesztgess!” Abban a pillanatban már ütött is. Hatalmasat csapott öklével az arcomba. Elterültem a földön. Két kislányom sikoltani kezdett. „Gyerünk, kicsikéim, amíg apuka szendereg átesünk a dolog!” — hallottam a hangot. Vonszolni kezdtek kislányaimat a sűrűbe. Felugrottam, és amennyire tudtam,

elkezdtem rohanni az út felé, majd kiáltozni segítségért. Ezt a banda tagjai is meghallották, és tudván, hogy nappal azért elég gyakran járnak erre, s meghallhatják a segítség-hívást, hirtelen elengedték lányaikat, akik sírva rohantak kifelé az erdőből, arra, amerre én voltam. Mire a rendőrség kijött a huligánok már egéruat nyertek, de nagyon boldog voltam, hogy Lívia és Katalin megúsza ennyivel.

— Réti Mihály, álljon fel! Ekkor történt, hogy maga bosszúból, mert ilyen „ügyetlenek” voltak, a kiserdőn túl leütötte Fodort és Tomát? Ne tagadja, társai a rendőrségen már bevallották!

Réti felállt, hunyorítva nézett, s halkán mondta:

— Nem tagadom. Ha valamelyikük eltolt valamit, mindig az volt a büntetés: verés. Nagyon mérges voltam, hogy nem őrizték a mandrót, és elengedték a két csajt!...

A banda tagjainak vallomása Pípiről, aki „elhúzta a csikót”.

Karászi Béláné, Kerekes Júlia, akinek a banda a Pipi becenevet adta, még középiskolás leány korában ismerkedett meg Réti Mihállyal, a későbbi Winnetouval. Néhányszor találkoztak a pesterzsébeti sörkertben. Sörözgetés után nagy sétákat tettek, s többnyire kikötöttek bokros, néptelen vidékeken. A csinos és érzéki Kerekes lány nem nagyon vonakodott semmitől, amit Réti kért tőle.

— Nem akarok olyan szavakat használni — mondta Réti a tárgyaltalón —, amiért rendre utasítanak. de már középiskolás leány korában is nagy kurva volt Esküszöm. nem mi rontottuk el. Valahogy így

Egy kegyelmi kérelem margójára

Az elítelt jogai közé tartozik, hogy kegyelmi kérelmet nyújthat be. Köztudomású azonban, hogy az ilyen kérelmeknek csak akkor adnak helyt, ha arra alapos indok van és látszik, hogy az addig letöltött idő alatt a büntetés elérte célját és visszaeséstől tartani nem kell. Az a bíróság dönt az ügyben, amelyik az elsőfokú ítéletet hozta, s amennyiben helytállónak találja a kérelmet, továbbítja az igazságügyminiszterhez. Hogy a kegyelmi kérelem megírásának a gondolata Sztójka Tibornéban vetődött fel, vagy más tanácsolta neki — elhanyagolható momentum; a kérdés az, hogy van-e alapja a kegyelem kérelinek. Nézzük a tényeket.

Sztójka Tibornét, mint vizsgálós bűnözőt zsebtolvajlásért négy év nyolc hónapra ítélték, a kedvezményből kizárta a bíróság. Azért kapott ennyit, mert a jelenleg megelőző büntetéséből feltételes kedvezményrel szabadult. S bár annak idején nyilván felvilágosították arról, hogy ez mit jelent, a fiatalasszony húsz nappal később ismét bűncselekményt követett el, amelyért jelenleg tölti a büntetését, megtoldva természetesen az akkor elengedett idővel.

A kegyelem indoklásának kérdésére azt válaszolja, hogy kislánya hétéves, szeptemberben megy iskolába, addigra szeretne otthon lenni, különben ugyanis decemberben szabadul. Mindannyian tudjuk, milyen nagy dolog a gyermek életében az iskolakezdés, érthető, hogy a fiatalasszonyban is fölébred az anyai érzés, eszébe jut, hogy kötelességei volnának. Ez dicséretes dolog. Az egészen csupán az aszféghibája, hogy akkor nem jutott eszébe a gyereke, amikor a börtönből szabadult, s néhány nap múlva újabb bűncselekményt követett el. Pedig már tudta, hogy a zsebtolvajlásért büntetés jár, ráadásul ezzel a kedvezményét is kockáztatja. Most arra hívatkozik, hogy akkor nagyon el volt keseredve és tulajdonképpen nem is gondolt bele abba, hogy mit cselekszik.

Fogadjuk el, amit Sztójka Tiborné mond; elképzelhető, hogy ez a hosszabb büntetés érte el azt a célt, hogy a fiatalasszony elgondolkodott életén, rájött, hol hibázott, szakítani akar a múlttal. Ez azonban nem ok arra, hogy kegyelmet kapjon. Hiszen az elítéltek többsége így érzi ezt, amíg bent van és komolyan gondolja, hogy új életet kezd. Mikor aztán kikerül, a más környezet feledtetni a szándékot, vagy kitartása, akaratereje nincs elég. Mi a biztosíték Sztójka Tibornénál?

A fiatalasszony abban reménykedik, hogy majd méltányolják nála, hogy rendszeres dolgozik és jól viselkedik. Csak hogy ez minden elítélt kötelessége. Saját érdeke a magatartási szabályok betartása is. Ezért semmilyen külön juttatás nem jár. Ha valaki olyan példásan dolgozik, hogy dicséretet kap érte, nem jelenti azt, hogy a kegyelem is „jár”. (Hadd jegyezzük meg mindjárt, félreértések elkerülése végett: az imént elmondtam nem azt jelenti, hogy az elítéltek nem érdemesek a büntetési ideje alatt példásan dolgozni és viselkednie. Hiszen éppen ennek alapján döntik el, hogy megkapja-e a feltételes kedvezményt, avagy sem; amennyiben persze a bíróság az ítélethozatalnál nem zárja ki ebből. Mint már utaltunk rá, Sztójka Tibornét kizárta.)

Nem vonjuk kétségbe, hogy a fiatalasszony családi körülményei nehezek. Édesanyja beteges és egyedül neveli az unokát. Érthető, szükség volna a segítségre. Am felvetődik a kérdés is, hogy hol a gyermek apja? Neki is kötelessége gondolni a gyermekére, nemcsak az anyának. Ha még törvényesen nem is váltak el, a fiatalasszony kérheti a bíróságtól, hogy szorítsa férjét gyermektartási kötelezettségének teljesítésére. Sőt, a családvédelmi törvény lehetővé teszi, hogy az állam megelőlegezze ezt.

Mit kellett volna tennie Sztójka Tibornénak? Minde-

nekelt az, hogy nevelői kihallgatást kér, ha valamilyen problémája van. Mindjárt elkerülhetett volna egy tárgyi tévedést is. A kegyelmi kérelem ugyanis azt írta, hogy három év egy hónap az ítélete, és ebből letöltött két év öt hónapot. A valóságban viszont az a helyzet — az ítéletkiadmány szerint —, hogy négy év nyolc hónapot kapott és ebből letelt már négy év. A különbség abból adódott, hogy elfelejtette hozzáadni azt a másfél évet, amennyivel korábban szabadult, amikor kedvezményt kapott, s amelyet, mint visszaesőnek, most le kell töltenie. Ha bizonytalan volt, vagy nem emlékezett, elkerülhetett volna az anyagát.

Még egy dolog: az ilyen esetekben az a legcélszerűbb, ha az elítélt megbeszéli nevelőjével, hogy kegyelmi kérelmet szeretne benyújtani. Sakor a nevelő tájékoztatja, hogy mikor van helye a kérelemnek, indokolt-e az adott körülmények között, rávezeti az illetőt arra, hogy tárgyilagosan próbálja megítélni saját magát.

Mindezt csak azért mondtuk el, hogy megóvjuk a családotól Sztójka Tibornét és másokat. Mert szinte bizonyosak vagyunk abban, hogy a soron következő levélben a fiatalasszony beszámol édesanyjának, hogy kegyelmi kérelmet adott be. Ezután nemcsak a börtönből, hanem otthon a családban is megkezdődik a felfokozott várakozás. Esetleg a nagymama a gyerekekkel együtt számolja a napokat, felizgatja saját magát, a kislánynál lelki zavart okozhat. Miért van erre szükség egy beteg embernél? Hiszen a fiatalasszony egyik indoka éppen anyja egészségi állapota...

Sztójka Tiborné harmincéves. Bizunk benne, hogy ez a hosszú büntetés nemcsak úgy éri el a célját, hogy szakítani akar régi életével, hanem felébreszti felelősségérzetét is.

S. I.

született, vagy mi... Egyik alkalommal a kiserdő felé vittem sétálni, ahol akkor már rendszeresen összejöttünk esti dumapartikra Ládás Józseffel és Halász Ödönnel, vagyis Kanossal és Vézsnával...

— Rendre utasítom — szöjt a bírósági elnök — az álnévüket már elég sokszor hallottuk a tárgyalás során, betéve tudjuk, tessék mindenkit rendes családi és utónevén megnevezni! Folytassa!

— Szóval Ládással és Halász Ödönnel. Kérdeztem, nem jösztek velünk, srácok? Kerekess Juliának nem volt semmi ellenvetése. Besétáltunk a bungenak nevezett helyre, az jó távol esik a járóléktől, és ott azt mondtam Juliának, ha szeretsz engem, akkor a barátaimat sem utasítod el, akikkel én mindent és mindenkint megosztok.

— Szép vonás Folytassa!
— Először vonakodott. Velem elég könnyen jött, nem adta a kis ártatlan szüzet, de hárommal, az mégis... Akkor Ládás megfenyegette, hogy ha nem engedi, megveri. Rémnézett, hogy ehhez mit szölk, de én csak háltintottam, hogy bizony úgy lesz. Akkor szó nélkül átengedte magát mind a harmunknak.

— Így kezdődött el a Kerekess lány bevonása a maguk társaságába. És hogyan folytatódott?

— Úgy, hogy másnap megint arra vittem sétálni, de akkor Fodor Istvánnal találkoztunk a bungenak „véletlenül”...

— Ezeket a véletleneket, persze, maguk előre megbeszélték?

— Igen, Kerekess Juli akkor még nem is tett semmiféle ellenvetést, sőt úgy vettem ész-

re, hogy az erős, magas Fodor még tetszett is neki, azért inkább én voltam a dolog ellen, de aztán mégis hagytam, hogy előbb Fodorral feküdjön le, már csak haverságból is.

— Azért maga sem maradt ki a dologból!

— Én sem, sőt maga a lány javasolta, hogy egyszerre legyünk vele ketten. Ezután jó hosszú ideig nem láttuk, egyszerűen faképnél hagytott engem is. Nem jött el a találkára. Jártam, nézegettem, ahol azelőtt találkoztunk, de sehol se láttam. Tetszett nekem nagyon, és hogy olyan engedékeny volt, és hogy a barátaimhoz is jó volt, hiányzott valahogy. Hónapok múlva, nem is tudom már, mennyi idő telt el, egyszer csak újra megjelent, elegánsan kiöltözve a pesterzsébeti sörkertben.

— Mi történt akkor ott?
— Összetalálkoztunk Vézsnával... bocsánat, Halász Ödönnel, aki odament hozzá és meghívta az asztalához. Sört és konyakot ittak, beszélgettek, hogy hol volt, ilyesmiket, ahogy nekem Halász elmesélte. A lány elmondta, hogy azóta tanult, udvarlója volt, mi egy más. Eppen el akartak menni, amikor megjelent a sörkertben Ládás, Fodor és Toma Lajos. Még ittak egyet, aztán a lány el akart menni, de a fiúk nem engedték:

„Hogyhogy? Szárazon akarsz elmenni tőlünk? Hiszen Toma Lajost nem is próbáltad még, ő aztán a mester...”
„Jópofák vagytok, mondták, akkor Kerekess Juli. de ti nem tudjátok, hogy férjhez mentem, szeretem a férjemet, és nem akarok se veletlek, se mással lenni.” Még egy ideig csak nyomta a sódert... bocsánat... mondta, hogy így, meg úgy. Végül persze elment

a fiúkkal a bungenak. „De fel ne faljatok, mert a férjemnek is akarok hagyni valamit...” Ezt mondta, állítólag.

Nemcsak Réti, Fodor is szót ejtett Kérészinéről a tárgyaláson. Vallomásaiban Fodor többek között ezeket mondta:

— „Kérészinét leánykorától ismerem. Egyáltalán nem volt szívbarát, akárhányan voltak, sohasem tiltakozott. Még tetteiből sem. Sőt! Ki merem jelenteni, hogy direkt azért jött közénk, hogy minél többet kerülhessen olyan helyzetbe, hogy nem tud ellenállni három, négy, némelykor öt fiúnak sem. Mikor asszony lett, első szóra jött velünk, pedig tudta, hogy nem malmozni hívjuk. Nem azért mondom, tisztelt bíró úr, mert hogy nincs itt, de tessék elhinni, Kérésziné olyan nő volt, akinek ebből semmi nem elég. Szinte nem is tudtuk kielégíteni, ezért meg is untuk, és inkább arra törekedtünk, hogy fogjon férfiakat és azokkal legyen...”

— Persze, mert azért pénzt kért és kapott, és azt maguk részben vagy egészben elvették tőle!

— Csak részben. Hát a szobáért, bfró úr, anyám szobájáért!

— Megható, hogy gondoskodott édesanyja szobájáról, ne hogy parlagon heverjen. Tudja mi ez? Kerítés, szobáztatás, üzletszerű kezelés előcséftése! Sőt valutázás, mivel ha Kérészinének mondjuk, jugoszláv dináriát volt, azt is maguk értékcséftették.

— Mi nem — mondta Fodor — csak Réti.

— Réti tekintete feléje szikrázott.

T. K.

(Folytatása következik.)

Újra bányász leszek!

Az első hónapokban még gyakran előfordult, hogy álmatlanul forgolódtam ágyam, s nyitott szemem előtt régi képek peregtek, a kedvelt éjszakai élet képei: feszes fekete ruhában, hófehér ingben könyvedén szökölt egyik asztaltól a másikig, s hordta garmadával az italokat; pezsgőt bontott, vidám kiáltások kísérték, s olvadták össze a dugók, hol buffogó, hol sivitó hangjával; körülötte kifényesedtek az arcok a felhőmályban — nevetés harsant, tréfás szavak vándoroltak a levegőben; s egy-egy zeneszám, nem más volt, mint csapda, ahová betáncoltak a párok, s a felhevült testek nekifeszültek a tánc örvényének. Mindezt még akkor is, oly valóságosnak látta, olyan élőnek érezte, hogy testét kiverve a verejték.

S a képek egyre jöttek: látta magát, már munka után, amikor vendégeivel együtt folytatták tovább a szórakozást, a hölgyek szeme kecses reményekkel volt tele, akár csak a nyári éjszaka: bódult lett a feje, s eközben úgy hullatta keze a százásokat, mint őszi fa a lombjait. Azt hitte, igazán tudta, hogy most van a valóságos életben, teljesnek, erősnek és remek embernek tartotta magát, pedig már nyakára hágtott a házának, a gépkocsijának, felélte az összes megtakarított pénzt, egyszóval mindazt, amit, mint uránbányász megkeresett. Egyike volt az ország legfiatalabb frontmestereinek: 100—120-as létszámú csapatokat vezetett, s bányamentőként hallatlan bátorsággal küzdött bajbajutott társaiért, hét életmentés van mögötte! Abban az időben még havonta hat-hétezer forint fizetése volt.

★

Mindez, amit itt utóbb elmondtam, nem volt jelen a tudatában, kiesett emlékezetéből, vagy akaratlanul számította agyából? Ma már ezt kutatni fölösleges. Tény az, hogy sem magatartása, sem gondolkodása nem a keménykötésű bányász ídézte föl, hanem a nagyvilági élettől elkapott felszolgálót. Talán hízelt a hiúságának, hogy a nagyra tartott éjszakai figurák egyenrangúként kezelik, befogadják maguk közé? Hát hogyne fogadták volna be, amikor számolatlan szórta a pénzt!

Nem, nem érezte, hogy szöguld a lejtőn lefelé: egyetlen gondolat töltötte be szívét, agyát: szerezz pénzt! S mindegy kitől. Bátran és rugalmasan, nagy leleménységgel csapta be barátait, ismerőseit, s magabiztos fellépése, no, meg a régi híre hatott az emberekre, s mindig megkapta a kért összeget, amit természetesen saját — már ismertett céljaira — fordított. S hiába volt az apa és a nevelőanya kérése, úgy érezte, nincs szüksége tanácsra. ő ura saját sorsának.

A kölcsönkérés, a mások becsapása, a különféle mesékkel szerzett pénz előbb-utóbb olyan méreteket ölt, hogy elkerülhetetlen a felelősségvétel.

Ez történt Brichte Ferencel is, akivel a Baranya megyei Bv. Intézetben találkoztam.

Tavaly, február elsején került előzetes letartóztatásba, március huszonegyedikétől van itt, s április 19-én kapta jogerős ítéletét: 1 év ki-

lenc hónap csalásért és sikasztásért.

★

Az első hónapok kísértő képeiről már szóltam. Az idő, az új helyzet lassan, de annál biztosabban fakította fényüket, hangulatuk elerőtlenedett, s a formáló körülmények felszínre hozták régebbi énjét, melyet már ő is feledni látott. Ahogy kopott a régi éjszaka fénye, úgy nyomult előtérbe, s vert gyökeret ismét gondolkodásában a valahai bányász karakterére. Munkája, magatartása nyomán rendszeresen dícséreteket kapott — fenytést soha! Tudta, hiszen talán ezerszer is átgondolta itt, hogy hogyan és mi módon került ide, milyen vonzások ereje juttatta eme pontig.

— A döntő pont az volt, hogy otthagytam első munkahelyemet, a bányát, s olyan munkát vállaltam, ami teljesen összezavarta ítéloképességet. Nem mentségként, hanem magyarázatoként mondom, hogy amikor 1970-ben elváltam a feleségemtől és elhagytam kislányomat, úgy éreztem, hogy kicsúszott a föld a lábam alól; ettől kezdve számítottam én zűrzavaros életem kezdő szakaszát, amely tartott tavaly február elsejéig, letartóztatásomig. Nem kell mondanom, hiszen gondolhatja, hogy úgy ért ez engem, mint egy villámcsapás. Azelőtt csak hírből ismertem a rendőrséget, soha semmi dolgom nem volt velük, s nem is hittem, hogy valaha lesz, azt meg álomban sem gondoltam, hogy személyes tapasztalatokat szerzek a börtönről.

★

A férfi úgy belefeledkezett az éjszakába, hogy a nappal józanító fényénél sem látta életmódja következményeit.

— Én nem voltam abban az állapotban, hogy valamely józan gondolkodású ember szavát komolyan vettem volna, pedig nem egy, hanem sok ember figyelmeztetett. Köztük apám, aki egy munkahelyen immár negyvenkét éve dolgozik. Igaz, most már — nyugdíjasként. De ez mit számít. Tény az, hogy családban én vagyok az egyetlen, akinek így kizökök a sorsa, a többiek mind rendes életet élnek. Olyat, mint én éltem öt évvel ezelőtt. S amelyet ezennél fogok élni. Mert

★

Meggyőzőnek találtam Brichte Ferenc szavait, s ezt támasztja alá az a beszélgetés utáni információ is, melyet nevelőtisztjától kaptam, hogy jó magaviseletéért nem kell letöltenie teljes büntetését, öt hónap és 10 nap kedvezményrel május 25-én szabadul! Valóra válthatja mindazt, amit elképzelt, újra hasznos tagja lehet a társadalomnak, ha cselekvési terepe immár nem az éjszaka, hanem a teremtő, az alkotó napvilág lesz.

A. J.

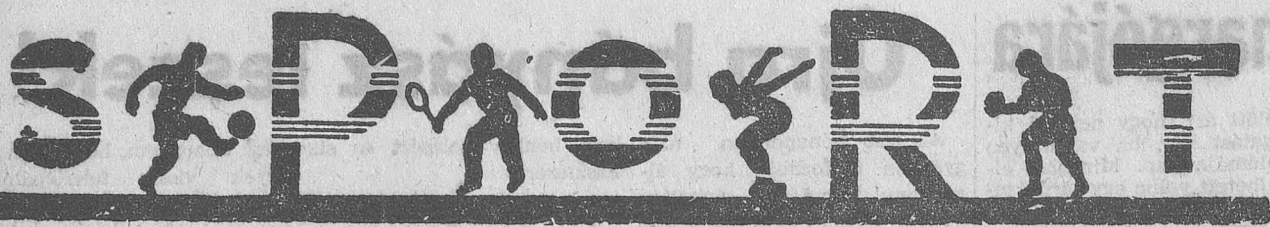
üzenetek

OLVASÓINKNAK: Ebben az évben lehetővé vált — fegyház fokozat kivételével —, hogy más sajtótermékeket is megrendelhetnek az elítéltek (előzetesek nem) az intézetekben. Sokan élnek is ezzel a lehetőséggel. Örömmel tapasztaltuk azonban, hogy továbbra is hűségese előfizetői, olvasói, levelezői, rejtvényfejtői maradtak a Heti Híradónak. Sokan most saját maguk is meggyőződhetnek róla — mint hozzánk küldött leveleikből kiderült —, hogy a világ és hazánk eseményeit, híreit ugyanúgy közzöljük, mint a napilapok, természetesen rövidben, tömörebben, hiszen hetilap vagyunk, az egy héten történeteket kell ismertetnünk, összefoglalnunk. A nagy érdeklődésre számot tartó anyagokat, pl. az MSZMP XI. kongresszusa tudósítását országyűlésről, új törvények,

törvényerejű rendeletek, vagy előző számunkban a KSH jelentését a IV. ötéves terv teljesítéséről igyekszünk azonban részletesebben közölni.

Ami azt az észrevételt illeti, hogy a napilapokhoz képest „később” adunk hírt bizonyos eseményekről, annak egyszerűen lapszerkesztési és technikai okai vannak, semmiféle szándékosság nincs benne. Tudniillik egy hét politikai hírnagyából kell összeállítanunk a kül- és belpolitikai oldalakat, a nyomdai munkák is több napot vesznek igénybe, ehhez hozzájön még a szállítás, a postai kézbesítés — és már meg is van az oka a „késés”-nek.

Reméljük, hogy ez az ismeretetés megnyugtatta azokat, akik az említett megjegyzést tették, és továbbra is megmaradnak a Heti Híradó előfizetőinek, olvasóinak.

LABDARÚGÁS NB I.

Első az FTC, mögötte a Videoton

A 21. fordulóban bravúros játékkal a Zalaegerszeg két-vállra fektette az Ú. Dózsa-t, a Vasas régi erőit csillogtatta — legalábbis a góllövésben —, a Videoton félórát gyengélkedése után nagy játékkedvvel örvendeztette meg híveit. A Ferencváros nyert, de játéka elmaradt a szezon elején látott formától. A Haladás ismét kített magáért: Tatabányán győzött.

Kevésbé elégtette ki a hazai nézőket a Salgótarján—Honvéd, a Csepel—Kaposvár és a SZEOL—Békéscsaba összecsapás.

Ferencváros—DVTK 1:0

A DVTK remekül megszervezte hadrendjét, védelme biztosan játszott, az egész együttes higgadtan, stílusosan adogatott, és legtöbbször ügyesen fekézte a ferencvárosi rohamokat. Az FTC sokat, de erőtlően támadott, lehetőségeit kihasználatlanul hagyta. A 27. percben Nyilasi négy ügyes csellel szétzilálta a DVTK védelmét, beadásából Magyar szép lövéssel küldte Veréb kapujába a labdát (1:0).

Videoton—Rába 3:0

Székesfehérvárott a 7000 nézőnek nem kellett sokáig várnia az első góla. A 13. percben Czecczi remekül kiugratta Szalmásit, és a szélső 12 méterről a kifutó kapus fölért emelte a hálóba a labdát (1:0). A folytatás azonban — legalábbis hosszú ideig — elmaradt.

A szünet után az utóbbi időben látott Videoton volt a pályán. Nagy II. beadásából Karsai 8 méterről laposan továbbította a labdát a jobb sarkba (2:0), a 64. percben pedig Majer beadott labdáját Nagy II. szép előrevetődéssel küldte a hálóba (3:0). Ezután is a Videoton támadott, de újabb gól már nem esett.

Békéscsaba—SZEOL 2:1

Szegeden (3500 néző) a kiesési rangadó nem hozott színvonalas, látványos labdarúgást. A gól nélküli első félidő után a szél támogatását ügyesen kihasználó békéscsabaiak a hajrában gólrátörő játékkal nyertek. A 75. percben Bánáti szerzett előnyt a vendégeknek, de három perccel később Hangai egyenlített (1:1). Két perccel a befejezés előtt Alberti fejszéjével győzött a Békéscsaba.

SBTC—Bp. Honvéd 0:0

Színvonalasabban, küzdelemben indult, mint amilyen játszadozással folytatódott Salgótarjánban a két csapat találkozója. A tarjániaknál a védelem jól állt a lábán, a támadók már kevésbé, de a Honvédnál is elfeledkeztek a szélsőkről.

Néhány pernyi fellángolás után a második háromnegyed óra sem hozott változást a játékban, mindinkább az volt a látszat, mintha a két csapat eleve megelégedett volna a döntetlennel.

Vasas—MTK-VM 4:1

Régen volt ilyen népes a lelátó a Fáy utcai pályán (7000 néző). Persze régen is nyert ilyen imponálóan a Vasas.

A találkozón néhány erőtlén kék-fehér próbálkozás után a 6. percben gyors jobb oldali Vasas akció végén Csetényi a büntetőterületen belül ügyetlenkedett, Kovács rácsapott a labdára, és a bal alsó sarkba helyezte (1:0). Az MTK-VM igyekezett, igyekezett, de

játéka elmaradt az előző hetek teljesítményétől, elsősorban a csatársor gyámoltalanodott. A Vasas kevesebb akciója jóval veszélyesebb volt. A 29. percben Váradi a bal oldalról a kapu elé ívelt, szabadrúgását a berohanó Izsó mesterien fejelte a kapu jobb oldalába (2:0).

Gyors MTK-VM gól vezetete be a második játékrész. A 49. percben Kiss beadásánál Tamás és egy védőtársa összefutott, a labda Borsó elé pattant, a középpályás 6 méterről a léc alá talált (2:1).

További sorozatos MTK-VM támadások közben megismétlődött az első félidő: egy váratlan Vasas-ellenakciónál Kovács kiugrott, még a kapust is kicsélezte, és a sarokba helyezte a labdát (3:1). A hajrában ismét Kovács remekelt: a 78. percben elfutott a bizonytalanokodó kék-fehér védelem mellett és meg sem állt a hálóig (4:1).

Kaposvár—Csepel 1:1

Ha nem megy a csapatnak, kevés a néző. Ez igazolódott Csepelen is, ahol alig ezren voltak kíváncsiak a mérkőzésre.

Szünet után váratlanul a Kaposvár szerzett előnyt: a 60. percben Vargha elfejelte a labdát a körülményeskedő Kovács elől, csaknem az alapvonalig vezette, majd mintaszerűen adott vissza és a jól érkező Turai befejelte (1:0). Rákapsolt a Csepel és tíz perccel később egyenlített. A vetődő Hegedűs keze közül Csordás kikaparta a labdát, vizzagurított Karalyosnak, aki a léc alá bombázott (1:1). Tovább rohamozott a Csepel, de már késő volt.

ZTE—Ú. Dózsa 2:1

Zalaegerszegen a szél ellen játszó ZTE főnyelbe került, Molnár lövése a kapufát találta el. A 36. percben Bíró a felezővonalnál megszerezte a labdát, egész a kapu előterébe vezette, és a kimozduló Boemányi mellett a jobb sarkba lőtt (0:1). Tíz perc múlva jobb oldalról ívelt szabadrúgás után Mihalecz hat méterről szép fejszével juttatta a labdát a bal sarkba (1:1).

Szünet után hosszú ideig a ZTE játszott főnyelben. A 75. percben Sztamári elfutott és beadásából a jól érkező Rácz öt méterről a bal alsó sarkba lőtte a labdát (2:1). A hátralevő időben az Ú. Dózsa megkísérelte az egyenlítést, de támadásai tervszerűtlenek, elgondolás nélküliek voltak.

Haladás—Tatabánya 2:1

Tatabányán jó iramú mérkőzést vívott a két csapat. A bányászegyüttes a mezőnyben jól játszott, többet támadott, a gólhelyzeteket azonban rendre elhibázták csatárai, viszont a vendégek a szórványos ellentámadásokból kétszer is be tudták venni Brúnyi hálóját. A Haladás hat perc leforgása alatt, Farkas és Hauzer révén 2:0-ra elhúzott, s a szünet után Halász szerezte a Tatabánya gólját (2:0).

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Ferencváros	21	15	5	1	43-17	35
2. Videoton	21	13	5	3	45-17	31
3. Bp. Honvéd	21	11	7	3	39-21	29
4. Ú. Dózsa	21	12	4	5	45-30	28
5. Haladás	21	10	5	6	29-25	25
6. Vasas	21	8	4	9	37-30	20
7. Salgótarján	21	6	8	7	31-36	20
8. Diósgyőr	21	6	8	7	17-24	20
9. MTK-VM	21	8	2	11	32-29	18
10. ZTE	21	6	6	9	32-33	18
11. Kaposvár	21	4	9	8	28-17	17
12. Tatabánya	21	7	3	11	28-39	17
13. Rába	21	4	8	9	22-31	16
14. Békéscsaba	21	5	6	10	15-31	16
15. Csepel	21	4	7	10	22-38	15
16. SZEOL	21	3	5	13	17-43	11

Montrealban idejében elkészül minden

Nemzetközi olimpiai sajtóértekezlet Párizsban

Lord Killanin, a NOB elnöke, Victor Goldbloom quebeci miniszter, az olimpiai létesítményeket építő állami vállalat elnöke és több más szakértő párizsi sajtóértekezletén egybehangozva azt mondta, hogy a montreali olimpiai játékokat idejében megtervezhetik. Tájékoztatásuk szerint sikerült pótolni az építkezéseken az elmaradást, és a július 17-i megnyitóra minden rendben lesz.

TETŐ NÉLKÜL

A stadionban már a lelátók padisait teszik helyükre. Megkezdik a pázsitzöngy „kiültetését”, miután a füvet két év óta melegházban nevelték. Az úszómedencékben megtartották a vízpróbát, hogy ellenőrizzék víztartó képességüket. Taillebert francia építész a nagy olimpiai stadionra tetőt is tervezett, de ideiglenesen lemondanak róla; remélik, hogy az idei kanadai nyár a szokásos, vagyis napos és meleg lesz és így nem hiányzik majd a tető. Elhatározták azonban, hogy a tetőt a játékok után mégis elkészítik.

A sajtóértekezleten sok más részletkérdésre is feleletet adtak. A deficit előreláthatólag 900 millió dollárra rúg majd, s Montreal városa fedez belőle 200 milliót, minthogy az olimpiai létesítményeket utóbb átveszik. Remélik, hogy a ráfizetést a kanadai kormány csökkenti. A megnyitó- és a záróünnepségre már minden jegy elővételben elkel, de a versenyekre bőven van még jegy. Az európai országok

számára 450 ezer helyet biztosítottak, de március közepéig csak 170 ezer jegyet adtak el. Az atlétikai versenyekre 250 ezer jegyet még nem vásároltak meg, vagyis a helyek negyede még szabad. Montrealban és környékén naponta 240 ezer látogatót tudnak elszállásolni, és ez bőven elegendő.

SZÁZTÍZ ORSZÁG KÖZVETÍT

Az olimpiai rádiós és televíziós bizottság elnöke elmondta, hogy minden közvetítés kábelben történik majd, és hogy az első képtovábbítási kísérletek teljes sikerrel jártak. Száztíz ország közvetít majd rádió- és tévécsatornák az olimpiáról és a riporterek, az újságírók, a műszakiak számát legalább 2500-re becsülik.

Nyitva maradt az olimpiai láng fellobbanásáról adandó Mondovision-közvetítés kérdése. A lángot a görögországi Olimpia és Quebec között műszaki nehézség nélkül továbbítani tudják, de a másfél pernyi eseményt az időeltolódás miatt viszonylag kevés televízió közvetíthető és nem érné meg a költségeket.

A sajtóértekezletet Lord Killanin ezzel zárta be: „A kezdeti nehézségek leküzdése után most már az a meggyőződés, hogy minden sportversenyt, amely az olimpiai programban szerepel, a tervezett menetrend szerint időben le lehet bonyolítani. A viszontlátásra Montrealban.”

LABDARÚGÁS

MNK és KK

Vereség az Üllői úton és Brnóban

Egyszerre két vasat tartott tűzben kedden a Ferencváros. Az első számú csapat a négy közé jutásért MNK-mérkőzést játszott az Üllői úton a Diósgyőrrel, a tartalékgárda a Közép-Európai Kupa visszavágón szerepelt Brnóban. A zöld-fehéreknek egyik kísérletük sem járt sikerrel, mindkét találkozón vereséget szenvedtek, bár az MNK-ban a jövő keddi visszavágón még van lehetőségük javításra.

A DVTK ügyesen adogatott a mezőnyben, taktikusan fékezte a Ferencváros rohamait, bár ezek után már csak néhány támadás vezetésére maradt ereje. Igaz, egyikből esett a mérkőzés eldöntő gól. A 16. percben Kiss átjártozta

Meggyesit, és pontos átadásal kiugratta Borostyánt, aki biztosan lőtte a kapu jobb sarkába a labdát (1:0).

A találkozón 6000 néző előtt a hazai együttes Brno előtt 2:0-ra, majd 3:1-re vezetett az első félidőben. A többségben fiatalokból álló ferencvárosi gárda szünet után újabb gólt ért el s nem sok hiányzott az egyenlítéshez. Végül a Brno csapata 3:2 (3:1) arányban nyert.

Gólszerzők: Pesice, Miklós és Janisch, illetve Staller és Engelbrecht.

A csoportelsőséget s egyben a döntőbe jutást az Innsbruck—Brno találkozó dönti el.

„Kiütötte” a visszavágón a Bp. Honvéd az Ú. Dózsa-t

Már mindenki elkönnyvelte, hogy az Ú. Dózsa jut az MNK-ban a legjobb négy közé (az MTK-VM, Kaposvár után), hiszen 5:1-re lélepte a Bp. Honvédot. S most megtörtént a „lehetetlen”: Kispespen, a visszavágón a Bp. Honvéd kiütötte ellenfelét, 6:1-re nyert és tovább jutott.

Mind a két csapat szokott összeállításban állt fel, csak az Ú. Dózsanál hiányzott Rothermel, Szigethi állt a kapuban. A Bp. Honvéd azonnal „rákapcsolt”, s már a 6. percben gólt ért el Kozma, majd Pál (12. p.), Weimper (11-es-

ből, 33. p.) révén, azután Kocsis (41. p.) góljával már 45 perc alatt 4:0-ra vezetett.

A szünet után, az 54. percben Kozma újabb gólja után (5:0) Tóth A. még visszaadta csapatának a reményt, de a 65. percben a volt gólkirály Kozma újabb, immár harmadik góljával megadta a végső kegyelemdívet (6:1), s megbosszulta az Ú. Dózsa elleni mérkőzésen elszenvedett súlyos sérülést is.

A Bp. Honvéd a bajnokság után az MNK-ban is előretört. ellentétben a visszaesett Ú. Dózsaival.

RÖVIDEN

RIGA: Húsz ország tornászai közül a Riga '76 viadalán az egyéni összetettben a 18 esztendő moszkvai Markelov győzött, a 3. helyen holterversenyben Szarvanov és Magyar végzett. Magyar a löngében a viadal legmagasabb értékét, 9,75 pontot kapta, s a legesélyesebb a szerenkénti döntőben.

NIZZA: Nemzetközi teniszversenyen Szabó Eva a svéd Ekblom ellen 6:3, 6:2-es győzelemmel továbbjutott. A férfiaknál Taróczy előbb az ausztrál Markost győzte le (6:0, 6:2), majd a csehszlovák Hrutkát (2:6, 6:0, 8:6).

LIPCSE: 45 ezer néző előtt került sor az NDK—Csehszlovákia labdarúgó olimpiai selejtező mérkőzésre. A találkozó 0:0-ás, gól nélküli eredménnyel ért véget, s ez azt jelenti, hogy az NDK csapata megváltotta repülőjegyét a montreali olimpiai tornára.

NYOLCVAN ÉVE

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1896. április 11-én kezdődött a magyar sport olimpiai sikersorozata. Hajós Alfréd ezen a napon két aranyérmert nyert.

Athén, Zea-öböl...

Kis görög gőzösök szállították a 16 úszót a 100 méteres verseny starthelyére. A sportolók nehezen tudták leplezni izalmukat. A 18 éves magyar fiatalember úgy érezte, hogy a szíve a torkában dobogott.

— Vadul nekivágtam a hideg víznek — írta visszaemlékezésében Hajós Alfréd. — Észre sem vettem, hogy a kifeszített kötél horzsolja a mellemet, csak úsztam... Azt sem tudtam, hányadik helyen vagyok.

Hajós győzött, és ezzel hazájának megszerezte az első olimpiai aranyérmert. Ünneplés pillanatok következtek: a versenybíróság hajójának árbocára a görög trónörökös húzta fel a piros-fehér-zöld lobogót.

A bajnok nem sokat pihenhetett, mert alig egy óra múlva már következett az 1200 méteres versenyszám. Ismét gőzös szállította ki a versenyzőket a nyílt tengerre. Hajós ujnyi faggyúval kente be testét. Kitűnően úszott, ellenfeleit sorra előzte meg. Több versenyző a jéghideg vízben görcsöt kapott, és segítségkérő karmozdulatokkal hívta magához a rendezőség kis gőzseit. Hajós azonban egyenesen haladt előre a „magyar tempó”-nak nevezett váltott karú úszással. Végül nagy fölényrel, 60 méteres előnnyel ért célba. Így tehát egyetlen napon két olimpiai bajnokságot nyert.

1904-ben visszavonult a sportolástól, és teljes energiáját tervező mérnöki munkásságára fordította. Élete alkonyán írta meg emlékezéseit ezzel a címmel: „Így lettem olimpiai bajnok.”

1955-ben hunyt el az első magyar olimpiai bajnok.

RÖPLABDA

„Intőt” kapott a magyar női válogatott

Iskolai nyelven szólva „intőt” kapott a szombathelyi Savaria Kupa nemzetközi tornán a magyar női röplabda-válogatott. A tavalyi jugoszláviai Európa-bajnokságon ezüstéremmel montreali repülőjegyet váltott csapat ezúttal hazai pályán a harmadik helyre szorult.

— A sok bosszankodás után egy cseppet örülök annak, hogy leckét kaptak a lányok, mert ezzel alighanem véget ért az „önlegűtség korszaka” — mondta dr. Kotsis Attiláné.

A Kanada elleni találkozón a magyarok 2:0-ás vezetése után senki sem gondolta volna, hogy a tengerentúli együttes képes lesz az eredmény megfordítására.

— Legfeljebb azok sejtettek valamit, akik tudták, hogy a kanadaiak átvették a japánok megcsodált módszerét, a mérkőzéseik napján is három órát edzenek — folytatta a szakvezető. — Számomra ez nagy tanulság volt, s gondom lesz arra a jövőben, hogy a magyar csapat se „dobja be a törölközőt”, amint

vesztésre fordul a mérkőzés.

Az olimpiai röplabdatornán nyolc nemzet két négyes csoportban kezd. Az egyikben Japán, Kanada, Peru és Magyarország, a másikban a Szovjetunió, Kuba, az NDK és Dél-Korea. Mindkét ágon két-két csapat jut a négyes döntőbe, a mezőny gyengébbik fele az 5—8. helyért játszik.

— Kanadát hazai közvezetben nagyon nehéz lesz legyőzni — mondja dr. Kotsisné. — Ellenfelünk nemrégiben a Szovjetunióban járt, hamarosan Olaszországba, Franciaországba és Belgiumba utazik, s találkozik még Japánnal és Dél-Koreával is. Ettől függetlenül nem legyőzhetetlenek: taktikájuk kiismerhető, s a kemény leütésekkel szemben általában tehetetlenek. Csoportunkban Japán ellen nincs sok esélyünk, a harmadik ellenfélről, Peruról semmit sem tudunk.

A magyar női röplabda-válogatott legközelebb május 17. és 23. között az NDK-ban túrúzik, ahol a vendégjátékon kívül Románia, Kuba és Lengyelország az ellenfél.

NB II.

Pályaválasztók sikerei

Döntően érvényesült a hazai pálya előnye az NB II. labdarúgó-bajnokság mérkőzésein. A tíz találkozó közül meglepetésre a Komló Szentendrén győzött, a BVSC pontot vitt el a Kőér utcából, a többi találkozón a vendégcsapatok vereséget szenvedtek.

Dorog—MÁV DAC	3:1
DVSC—Vasas Izzó	3:0
Várpalota—Budafok	2:1
Pécs—SZMTE	1:0
Dunaújváros—Oroszlány	3:0
Volán—Bábolna	1:0
KKFSE—Komló	1:2
Olajbányász—Szekszárd	2:1
Bp. Spartacus—BVSC	2:2
FŐSPED—Nagybátony	5:0

1. Dunaújváros	27	18	7	2	62-20	43
2. Dorog	27	15	7	5	50-26	37
3. Budafok	27	15	5	7	62-40	35
4. Volán	27	12	10	5	40-27	34
5. KKFSE	27	14	4	9	48-33	32
6. DVSC	27	12	8	7	40-34	32
7. BVSC	27	11	9	7	44-33	31
8. Pécs	27	11	6	10	38-23	28
9. SZMTE	27	10	8	9	37-28	28
10. MÁV DAC	27	9	7	11	32-28	25
11. Várpalota	27	8	9	10	32-40	25
12. Olajbányász	27	8	9	10	27-36	25
13. Komló	27	8	9	10	27-42	25
14. V. Izzó	27	7	9	11	30-39	23
15. Szekszárd	27	6	10	11	30-42	22
16. FŐSPED	27	7	7	13	37-44	21
17. Oroszlány	27	6	8	13	31-46	20
18. Nagybátony	27	7	5	15	26-49	19
19. Bp. Spart.	27	5	9	13	26-54	19
20. Bábolna	27	6	4	17	33-58	16

Készülnek az olimpiai ruhák

A Magyar Olimpiai Bizottság korábban már jóváhagyta a nyári játékokon részt vevők számára készülő ruhák modelljeit. Az olimpiai keret tagjainak öltözkéjét az OKISZ Laborban tervezték és az ipari szövetkezetekben készítik el a férfi és a női ruhákat, az esőkabátokat és a női blúzokat, a férfi ingeket, a női kalapokat, a cipőket, a női táskákat.

Az olimpiai ruhákból háromszáz öltöny, illetve női kosztüm készült.

Az olimpiai megnyitón a magyar női versenyzők meggyiprosi kosztümöt viselnek majd, a férfiak pedig homokszínű öltönyt. Más alkalmakra a magyar küldöttek ruhája: a férfiaké sötétkék öltöny, a nőké háromrészes sárga kosztüm — kabát szoknyával, vagy nadrággal.

LVOV: Befejeződött a nemzetközi ottusaverseny. Az egyéniben a szovjet Smeljev győzött... 11. Bakó... 13. Marcskó... 17. Salsics... 22. Kancsal. Csapatverseny: 1. OSZSZSZK, 2. Magyarország, 3. Moszkva.

TORINO: Barátságos válogatott labdarúgó-mérkőzésen Olaszország 50 000 néző előtt 3:1 (1:0) arányban győzött Portugália ellen.

KULTURÁLIS FIGYELŐ

Kétszáz éves a moszkvai Nagy Színház

A szovjet főváros centrumában, nem messze az ősi Kremltől, van a Moszkva egyik építőművészeti harmóniájában megkapóan szép tere; középpontjában monumentális klasszicizáló stílusú épület. Fehér oszlopsorán timpanon, s a főhomlokzaton legfölül Apolló, négylovas harci kocsijával, a quadrigával. A patinás épület a szovjet kultúra egyik legrégibb művészeti intézményének a hajléka: itt működik a moszkvai Nagy Színház — népszerű nevén a Bolsoj — társulata.

A színház nevezetes évfordulót ünnepel: II. Katalin cárnő 200 esztendővel ezelőtt adott hivatalosan engedélyt Uruszov herceg, moszkvai kormányzó ügyésznek, a jeles műpártolónak, hogy állandó operatársulatot szervezen.

A XIX. század elején kibontakozik a nemzeti orosz zene felvirágozása. A Nagy Színház története összeforr ezeknek a törekvéseknek a támogatásával. Bár olykor csak a szentpétervári Marinszkij Színház nyomában, lépést tart a legújabb művek színrehozatalában. Glinka: Ivan Szuszanyin-ját 1842 szeptemberében tüzi műsorára, majd egymás után a többi nemzeti klasszikus, új műveit. Nagy eseménye a Bolsojnak, amikor 1898-ban Bolsojszkij már-már elfeledett Borisz Godunovját, Rimszkij-Korszakov át dolgozásában, Saljapin címszereplésével műsorra tüzi, s ezzel elindítja a remekművet a világsiker útján.

A Bolsoj igazi nagy korszaka a Nagy Októberi Szocialista Forradalommal kezdődik. Színhelye néhány történelmi eseménynek is. 1918-ban itt fogadják el a szovjet állam első alkotmányát, 1922-ben itt mondják ki a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének megalakulását, s itt hangzik el — 1922. november 20-án — Lenin utolsó nyilvános beszéde.

Nyomban a forradalom győzelme után a színház művészeti tanácsot létesít; kiváló karmesterek, rendezők, képzőművészek, énekesek vetik bele magukat a munkába; szorosra fűzik a kapcsolatokat a Művész Színházzal, hogy le- rakják már a napjaink Nagy Színházának, az orosz nemzeti és európai klasszikus operahagyományon nyugvó műsortörékvésének az alapjait. Szta- nyiszlavszkij megvalósítja régi tervét: a Nagy Színházban operastúdiót indít. Néhány év alatt értékes előadások egész sorát dolgozzák ki az ő rendezői elve szerint. E munkában a kor operájának olyan nagyszerű művészei támogatják, mint Antonyina Nyezsdanova, Leonyid Szobinov és Fjodor Saljapin.

A szovjet hatalom 59 éve alatt a Bolsoj — teljes nevén a Szovjetunió Állami Akadémiai Nagy Színháza — több

mint száz klasszikus opera és balett, új előadását alkotta meg. Tevékeny alkotóműhelye egyúttal a kortársi szovjet operák és balettek színpadra vitelének is: mai szerzők több mint 80 operáját, táncjátékát mutatta be.

A játékranden az idén 30 opera és 20 balett szerepel. (Néhány esztendővel ezelőtt a szovjet közönség megismerkedhetett a Bánk bán, a Hány János és a Csodálatos mandarin nagy sikerű előadásával is.)

S még néhány számadat a jubileumhoz: a Nagy Színház — méltóan a nevéhez — napjaink egyik legnagyobb opera- és balettszínháza. Öt emelet magasságú, vörös és arany színekben pompázó, hatalmas csillár, fényárban úszó nézőterén 2500 ülőhely várja a közönséget. (A Bolsoj épületén kívül, újabban a Kreml Kongresszusi Palotájának színháztermében is tartanak előadásokat, itt 6000 nézőnek van hely.) Háromezer dolgozója-nak csaknem harmadrésze vesz részt a közvetlen művészi munkában, köztük 80 szólóénekes, 240 balett-táncos, 180 énekkari művész, s 230 tagú zenekari együttes.

Ha a világ térképén megjelenünk mindazokat az országokat, városokat, ahol a Nagy Színház énekes szolistái, táncművészei felléptek, koreográfusai, rendezői előadásokat vittek sikerre, karmesterei opera- és baletteladásokat vezényeltek, ahol a Bolsoj balettegyüttese, operatársulata, zenekara szerepelt — kevés maradna a „fehér folt”.

Különösképpen rengeteg vendégzereplést bonyolított le a Nagy Színház balettegyüttese: Angliában, Belgiumban, Franciaországban, Olaszországban, Kanadában, az Egyesült Államokban, Ausztráliában, Japánban, Bulgáriában, Lengyelországban, az NDK-ban, hazánkban, s még vagy tucatnyi más országban járt a szovjet táncművészet követeként. A Nagy Színház operaegyüttese valamivel később kezdte el rendszeres külföldi vendéglátókat. Elsőként a milánói Scala színpadán lépett fel. Nagyszerű bemutatkozásának óriási visszhangja nyomán egymást érték az újabb meghívások Kanadába, Franciaországba, Japánba, az Egyesült Államokba. S fellépett a társulat a többi között Ausztriában, az NDK-ban is.

A nevezetes évfordulóra elkészült Prokofjev Roméo és Júliájának televíziós változata a moszkvai tv és a nyugat-német Teleglobe tv-társaság közös produkciójaként. A balettfilm a moszkvai Nagy Színház előadását rögzítette.

Százmilliók gyönyörködhetnek majd a Bolsoj előadásának szépségében, s gondolnak bizonyosan tisztelettel a színház nagyszerű hagyományaira.

Fizikusok keresik Chefren fáraó sírját

Hat amerikai fizikus Kairóba érkezett, hogy eredményt érjen el azon a területen, amelyen eddig mindenki más kudarcra járt: megtalálja a három nagy gizehi piramis közül a másodikban feltételezett „titkos sírkamrát”.

Technikájuk eltér elődeikétől: a piramist láthatatlan rövidhullámú impulzusokkal bombázzák, amelyek több száz láb mélységben „keresztüllátanak” a kemény sziklákban.

A fizikusok a californiai Stanford Research Institute dolgozói. Együttműködnek velük a kairói Ein Samsz egyetem természettudományi karának fizikusai.

A munkálatok vezetője, ifj. dr. Lambert T. Dolphin professzor, elmondta, hogy a csoport érdeklődése Cheops fáraó fiának, Chefrennek sírja iránt Luis W. Alvarez professzor californiai egyetem tanár különben eredménytelen próbálkozásából indult ki. Alvarez 1967 óta igyekezett megtalálni ezt a feltételezett sírkamrát, amelyben egyesek Chefren fáraó múmiáját vélik felfedezhetni, esetleg kincsek kíséretében. Alvarez detektort helyezett az 1800-as évek elején Giovanni Belzoni által felfedezett kamrába, hogy felfogja a 458 láb (243 méter) magas építménybe hatoló kozmikus sugarakat.

„Ha a tömör piramis belül van üres sírkamra — magyarázta Dolphin —, akkor annak irányából a berendezés valamivel intenzívebb kozmikus sugárzást kell, hogy regisztráljon. Alvarez azonban ennek alapján nem jutott újabb sírkamra nyomára, úgy véli, hogy ilyen nincs is.”

Cheops fáraó piramisa a legnagyobb és a legelső a Kairótól 16 kilométernyire délnyugatra épült három piramis közül. Fia a 4590 évvel ezelőtt élt Chefren s az apjához legközelebb álló piramist építette.

Dolphin csoportja a National Science Foundation (Országos Tudományos Alap) ösztöndíjjal érkezett Gizehbe és kis, hordozható, 30 000 Voltos készüléket hozott magával. A piramis homlokzata előtt elhelyezett készülék rövid elektromágneses impulzusokat sugároz ki, amelyek kör alakban hatolnak át a Belzoni által felfedezett sírkamrát övező sziklán. Ezek „visszhangja” a felszínen elhelyezett antennára sugárik vissza. A rádióadást oszcilloszkóp rögzíti és kutatja a tömörség változását.

„Ez olyan, mint egy tűt megtalálni a szalmakazalban — mondta Dolphin. — A rádióhullámok megfékezésük az embert, aki erősítést tételezhet fel ott, ahol nem is volt és nem érez változást ott, ahol pedig kellene. Állandóan ki kell küszöbölnünk a tévedéseket.”

A fizikusok az első heti munka után megállapították, hogy „sunder”-jük működik és lehetővé teszi számukra, hogy „végigtapogassák” a piramist.

Nagyon büszkék a készülékükre és jól tudják, hogy még sok más területen alkalmazható: nemcsak a bányászásban és a geológiában, hanem a régészettől még távolabb eső szaktájakban is. Annnyiban különbözik a radartól és a sonartól, hogy impulzusai áthatolnak a sziklákban és a homokon, s rövid szakaszokra is beállíthatóak. A fizikusok azért választották első próbálkozásuk tárgyául a piramisokat, mert Egyiptom száraz klímája különösen alkalmas az ilyenfajta kutatásra. Mindenesetre hangsúlyozzák: elsősorban az általuk felfedezett technika érdekli őket, de nem régészek, sem egyiptológusok. Kutatásuk elsősorban fizikai természetű.

KIS TÖRTÉNETEK

Hires emberekről

A Műemlékek Országos Bizottsága megbízásából a harmincas évek derekán műemlékfelvételeire indult egy kis kutatócsoport: Dercsényi Dezső, Genthon István, Szentiványi Gyula műtörténész és a kitűnő művészfotográfus: Petrás István.

A Nyírség, Szabolcs, Szatmár és Bereg hiányos műemlékjegyzékének fehér foltjait akarták feltárni, jegyzeteltek, rajzoltak, fényképeztek — és nem kis feltűnést keltettek a helyi lakosság, nem utolsósorban az illetékes csendőrörsök köreiben is.

Egy csendőrről gyűlölködő vezetője tanulmányozni kezdett, hogy tulajdonképpen mi járhaton lehetnek ezek a különböző középületeket, templomokat, kastélyokat, kúriákat vizslató, fotografáló furcsa szerzetek...? Vajon nem kéme...? Mert különben mi a csudáért forognának fontoskodni annyit a környéken...? Mi van ut látnivaló, fényképezni való tisztességes ember számára?! Semmi.

Megállította hát a társaságot, és alaposan faggatóra vette őket. A járőrparancsnok szemfüles ember volt, a kákán is csomót keresett — de a műtörténész csoport papírjai rendben voltak. Csupa hivatalos írás, pecséttel, aláírással, annak rendje-módja szerint — a parancsnoknak bele kellett törödni, hogy a gyanús egyének ócska épületek ártaimailan — és csendőrfelfogás szerint: értelmetlen — lajstromba vételével foglalalkoznak.

Minekutána a ténykörülmeny kellőképpen tisztázott, s a Hangyabólban egy rúd-kisüetivel a műemlékek és kémkutatók levontették a közös izgalmat, a buzgó járőrparancsnok odavágott szemével a műtörténészekre:

— Hát aztán mi lesz, ha betévednek a határsávba?

Oda nem szól a papír. Ott külön engedély nélkül úgy elkapják, mint a pinty.

Határsáv... Erre nem gondolt a kis expedíció. Valóban: kellemetlenségek elkerülése végett helyesebb lenne, ha kihagynák útjukból a határsávba eső községeket... Csakhogy milyen községek esnek a határsávba? A derék csendőr bizonyára tudja.

— Hogy én mondjam meg? — tiltakozott felháborodottan az éber kakastollas. — Már hogy kizelnek ilyen. Katonai titok. Az én szájamon katonai titok ki nem jön.

Ez kellemetlen. Minden falu határában nem kezdhetnek kérdezősködni: Határsáv ez, kérem? Lehet ide engedély nélkül bemenni? Teringettél! Mit lehetne most kiokoskodni?

Genthon próbálta megpuhítani a csendőrt. De az nem állott kötélnek. Ő esküt tett rá, hogy katonai titkot ki nem ereszt a száján.

Dercsényinek hirtelen mentő ötlete támadt. Bár nem értette, hogyan lehet titok, hogy melyik község esik a tilos határsávba, s ha titok, akkor hogyan lehet a titkos tilalmat betartani — áthidaló javaslatot tett.

— Ide figyeljen, szakaszvezető uram — fordult szelíden a járőrparancsnokhoz. — En most felolvasom munkatervünköböl, hogy milyen községekben szándékozunk kutatni. Amelyik község nincsen a határsávban, arra rábólint a fejével. Oda elmehetünk. Ha olyan község nevét olvassom, amelyik a határsávban van, akkor megrázza fejét. Szólani egy szót sem szól. Mi már aztán tudjuk a többit.

A csendőr egy darabig gondolkodott.

— Na, kezdje! — szólott aztán teljesen megnyugodva.

Leninvárosban ünnepséget rendeztek a település városrányilvánításának 10. és hazánk felszabadulásának 31. évfordulója tiszteletére.

Új üzletutca kialakítása fejeződött be Kecskeméti műemlékjellegű központjában. Az üzletutcaiban 12 kereskedelmi egység kínálja termékeit.

HÍREK — FURCSASÁGOK

Az Oregon állambeli Portland állatkertjében automatikus elefántmosó berendezést helyeztek üzembe. Az autósokhoz hasonlóan működő berendezés önálló használatára most tanítják az elefántokat.

„Félve örzöm 130 kilómat, s ahelyett, hogy bánkódnék, még örülök is, hogy meghíztam. Hiszen kilóimnak köszönhetem sikeremet, szerencsémét és pénzemem” — jelentette ki Bud Spencer, az olasz filmvilág új sztárja.

Ó a film „erős embere”, aki bőségesen osztogat ökölcspásokokat és rúgásokat, és a hagyományos széparcú, karcú és hódító filmsztárok szöges ellentéte.

„Egyébként nem igaz, hogy nem tetszem a nőknek — mondotta az Ogginak adott nyilatkozatában Spencer. — Hongkongban például hihetetlen sikerem volt. Az ottani nők kizárólag a nagydarab, erős férfiakat szeretik. Idejük a 180 kilós kolosszus.”

Észak-Borneo dzsungelében elfogtak egy igen furcsa állatot: teste tigrisre emlékeztet, de hosszú ormánya van, mint az elefántnak, szeme düledt. A djakartai állatkert igazgatója szerint elképzelhető, sőt nagyon valószínű, hogy a dzsungelben még számos hasonló állat él.

Szóbüvészet

Vízszintes: 1. Tészta-töltelék is lehet. 4. Cicával kapcsolatos megállapításunk (zárt betűk: H, J, B; nyit: a vizsz. 8. sz. sorban). 8. Az előző sor folytatása (zárt betűk: C, I, E, N). 14. Követelő jellegű szolgáltatás. 15. Rezgő a háló. 16. Idő-határozó szó. 17. A búzáról igénytelenebb gabona. 18. Kötetmény. 20. Eszméletét veszti. 23. Amerikai költő. 24. A természetből készült olajat fűszerként használják. 26. Tengerékek. 27. Hajnalodik. 29. Szaporít. 31. Folyócska. 32. Igeközt. 34. A vizsz. 18. számú tartozéka lehet. 35. Hétpettyes bogárkák. 38. P. R. 39. Istállómunika. 42. Bohóc a... (film címe). 43. Francia szubalpin üdülőhely a Pireneusok lábánál. 44. Visszaszolgáltat. 45. Szállít, idegen szóval. 47. Kézben fog. 48. Sport-. Játék- és Hangszer-kereskedelmi Vállalat. 49. Alkalmas figyelőhelyen tartózkodik. 50. A Bagdadi Paktum utódja. 51. ... sana in corpore sano; ép testben ép lélek (MENS). 52. ... a játékosba; úrvadászok a sportpályán. 54. Alul. 55. Ulan... (a Eurjút-Mongol ASZSZK fővárosa). 56. Kuba tengerre. 57. Méltánytalanság. 59. Sarjard. 60. Szőnyeg portalanít. 62. Maró anyag. 63. Helyrag. 64. Indulatos. 65. Tenger, gyűlés, hangulat stb. jelzője lehet. 68. Két partot köt össze (... a folyón). 70. Títel közelében ömlik a Tiszába. 71. Mindjárt kezdetben. 73. Számnev. 74. Takarítóeszköz. 76. Okori nép tagja. 77. Autómárka. 79. Fialat színészünk (And-

rás). 80. NB I-es Veri az eső. 22. Mo-

labdarúgócsapat. 82. csárgáz. 25. A tarokk-

Visszaüt!

Függőleges: 1.

Amennyiben. 2. Kikö-

táváros az Arab-félszi-

get délnyugati részén.

3. Palota!... (írónő).

5. Az ezüst vegyjele.

6. Bő — táviratban. 7.

Köménylikör. 8. Haba-

rovsvizki folyója (4354

km hosszú). 9. Római

1049-es. 10. Lásd az

5. számú sort. 11. Tros

sor! 12. Nagy állam

válópénze. 13. Mutató

névmás. 18. A függ.

36. folytatása (zárt be-

tűk: L, K, Z, G, M.

Előregyártott faldarab.

41. Eredményes. 43.

Előregyártott faldarab.

48. Csehszlovák sakk-

nagyobb felületen. 21.

Nem

hiányzott belőle semmi

(két szó). 52. Svájci

város. 53. Japán teaház

zak tancosnöje. 56.

Elegyít. 58. Helyrag-

pár. 60. ... Tolstoj.

61. Enekes madár. 64.

Ilyen társ a feleség.

65. Francia író (Jules,

1828—1905). 68. Szíria

második városa. 67.

Kefe, esetet készül be-

Szöréből esetet kész-

151e. 69. Szakítja. 70.

Szöréből esetet készül.

72. Testrészt. 74. Láb,

latinul. (PES). 75. A

80. sz. sor fordította.

78. Mint a 32. sz. sor.

79. Kérni kezd. 81.

Arany, franciául (OR).

Beküldési határidő:

1976. május 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14				15			16				17	
18			19		20		21			22		23
24				25		26			27		28	
		29			30				31			
32	33		34			35	36	37				38
39		40				41		42				43
44				45		46					47	
48					49						50	
51					52				53		54	
55					56			57		58		
59			60				61		62			63
		64					65		66			67
68	69					70				71		72
73						74				75		76
77			78		79				80		81	82

A petrovdoreci palota helyreállítása

A szépségek kedvelőinek ezrei ismerkedhetnek meg majd a nyáron a helyreállított petrovdoreci Cottage palotával (Leningrád mellett).

A restaurátorok felújították a palota eredeti, gótikus stílusban épült külsejét. Igen sok munkájuk volt az át-tört csúcsos arkádokkal, a csúcsos oromzatokkal, tetszakkal, erkélyekkel.

Megnyílik a palota mind a 34 terme. XIX. századi orosz és nyugat-európai festők alkotásait helyezik el bennük; ezenkívül egy orosz porcelángyűjtemény és a művészi bronzalkotások kollekciója is itt kap majd helyet.

Esztendőnként sok országból a turisták milliói gyönyörködnek Leningrád elővárosainak palotáiban és parkjaiban. A szovjet kormány a háború után eltelt 30 év alatt több mint 300 millió rubelt fordított a leningrádi és a Leningrád melletti történelmi és kulturális műemlékek helyreállítására és restaurációjára.

Leningrádban és környékén mintegy 800 történelmi és építészeti emlék áll az állam védelme alatt.

Magyarország lakossága 10,6 millió

A Központi Statisztikai Hivatal által összeállított Magyar Statisztikai Zsebkönyv 1976, a Statisztikai Kiadóvállalat gondozásában megjelent. A 250 oldalas, színes mellékletekkel is illusztrált kiadvány több tizedes adatot tartalmaz, képet adva társadalmi és gazdasági életünk másfél, két és fél évtizedes fejlődéséről, a társadalmunkban és gazdaságunk szerkezetében bekövetkezett változásokról, az utóbbi évek főbb eredményeiről. Ime, néhány érdekesebb adat:

Az ország népessége 1976. január 1-én 10,6 millió volt; az élveszületések száma és aránya főleg az utóbbi két évben emelkedett. Az adatokból kitűnik, hogy a lakosság élet-színvonala egyenletesen emelkedett; 1970—1975 között a reálbérek 18, a reáljévedelmek 25 százalékkal növekedtek. Bővült a társadalmi juttatások köre, és 1970 óta a nyugdíj, családi pótlék és gyermekgondozási segély címén kifizetett összegek együttesen megkétszereződtek. A lakosság élelmszer-fogyasztásában nőtt a magasabb tápértékű hús, tej és tejtermék, valamint tojás aránya. A személygépkocsialomány öt év alatt megkétszereződött, 1975 végén 551 ezer magánkézbe került gépkocsi számon. A lakásépítkezés színvonala is javult; az új lakások több mint 90 százaléka 2 vagy ennél több szobás.

Sok adat tájékoztat az egészségügyi és kulturális ellátott-

ság alakulásáról. Az orvosok száma az 1970. évi 23 500-ról 1975-ben 27 100-ra emelkedett. A bölcsődékben az öt évvel korábbihoz képest tízezerrel többet, együttesen 50 ezer, míg az óvodákban 90 ezerrel többet, majdnem 300 ezer gyermeket helyezhetnek el. Fejlődött a könyvkiadás, nőtt a színház- és múzeumlátogatások, valamint a televízió-előfizetők száma. A zsebkönyv az iskolázottsági színvonalra vonatkozóan 1930-tól 1975-ig ismert adatokat; jelenleg a megfelelő korú népesség 58 százaléka végzte el legalább az általános iskola nyolc osztályát, 18,6 százaléka érettségizett, és 5 százaléka van egyetemi, illetve főiskolai végzettsége.

A gazdasági fejlődést összefoglalóan tükröző nemzeti jövedelem az elmúlt évtizedben átlagosan több mint 6 százalékkal emelkedett, nagyobb mértékben, mint az azt megelőző 10—15 évben. Az aktív keresők számáról közölt 25 éves időkor jól szemlélteti a mezőgazdaságból felszabadult munkaerő-átáramlást a gyorsan fejlődő iparba és más területre, illetve szolgáltató ágazatokba. A zsebkönyv adatai meggyőzően tájékoztatnak a termelési struktúra korszerűsödéséről is. A kiadvány a legfontosabb adatokat területi bontásban részletezi, s nagy terjedelemben tartalmaz nemzetközi összehasonlító adatokat is.

Az utasellátó újdonságai

A Déli Pályaudvar kereskedelmi és vendéglátó-hálózatát mutatta be, a mozgólépcső-gépet új újdonságait ismertette a tájékoztatóján az Utasellátó Vállalat. A főigazgató beszámolt arról, hogy véglegesen üzembe helyezték a pályaudvaron a csupa üveg, másodosztályú, 160 ülőhelyes szeszesmentes bisztrót, ahol — az utazóközönség többségének óhajára — még a dohányzás is tilos. A rövidesen átadásra kerülő konyha segítségével naponként kétezer adag meleg étel kiszolgálása is alkalmas lesz az új bisztró. Egyébként az új konyha látja el a pályaudvaron dolgozó vasutasokat is, akiknek külön korszerű éttermet rendeztek be az állomásépületben. Megnyitott az emeleti várócsarnokban az új ajándékpavilon is. Még az idén újabb automata árusító-sorral gazdagodik a Déli, amelynek utasellátó-hálózatát jövőre valótáért árusító Utas-tourist-pavilonnal egészítik ki.

Mind a Déliben, mind a többi pályaudvaron peron-árusító kocsik — köztük gáz-sütővel is ellátott guruló árudák — üzembe állításával javítják az utasok ellátását. Az első ilyen kocsit, amelynek árusítópujtja a vonatok ablakával egy szintben van, s így az ablakon keresztül tudják kiszolgálni az utasokat, április 15-én a Keleti Pályaudvaron helyezték üzembe.

Bemutatták a tájékoztató a Dunakeszi Járműjavító Vállalat büfékocsijának mintapéldányát. Az önkiszolgáló büfében, amelynek korszerű kis konyháját gáztűzhelyekkel szerelték föl, a hagyományos büfételeken kívül frissen sülteteket is árusítanak. A terv szerinti dunakeszi az idén még újabb kilenc büfékocsit készítenek, amelyeket csakis hazai vonalakon az elavult kosaras árusítás, helyette guruló mini-bárkocsikat állítanak forgalomba — az idén várhatóan 6—8 vonalon. Az utasellátás színvonalát, a külsőségekben is megmutató javítását szolgálja az is, hogy a mozdó éjszakai és a hálókocsik dolgozóit új, kényelmesebb és csinosabb formaruhát kapnak.

Felavatták az új soproni teherpályaudvart

Rödönyi Károly közlekedés-és postaügyi miniszter felavatta a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasút új rendező pályaudvarát Sopronban.

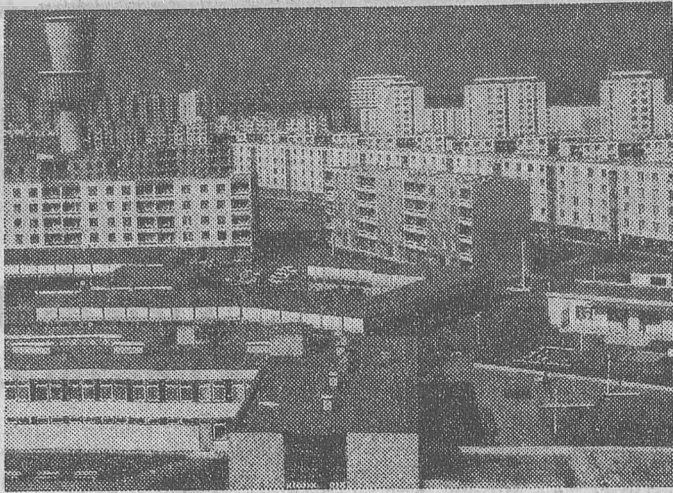
A pályaudvar létrehozását szükségessé tette, hogy a mind jobban fejlődő kelet—nyugati áruszállítás egy részét a GYSEV vonalon bonyolítták le. A forgalom 15 év alatt 87 százalékkal nőtt, és tavaly már elérte a 4,1 millió tonnát. Az időnként felgyülemlett küldeményeket eddig — a gyenge soproni adottságok miatt — Győrben, Csomán, Kapuvárott és Fertőszentmiklósban rendezték, és innen indították Ausztria felé. Most a kilencvágányos teherpályaudvaron mindez Sopronban oldható meg.

A pályaudvar építésénél nemcsak vasúti síneket kellett fektetni és az állomási biztosítóberendezéseket korszerűsíteni, hanem 88 millió forintért megépítették a nagy rendező pályaudvart, és mellette 27 millió forintért kialakították a vámraktározás központját is. A jövőben az új teherpályaudvar és a soproni személypályaudvar — közvetlen vágányokkal összekötve — közös magyar—osztrák határ-állomásként működik majd.

A teherpályaudvar avatásával egy időben a GYSEV központjában szerződést írtak alá, amelynek értelmében Sopron déli pályaudvarát átadják a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasútnak, és így ez a csomópont a MÁV, az osztrák államvasutak, valamint a GYSEV közös csatlakozó állomása lesz.

A Magyar Vegyészeti Múzeum ismét megnyitott. A Thury várban most mutatják be először azokat az érdekes módszereket, amelyek az ezüst-és aranybányászat kapcsán a középkorban hazánkban is kifejlesztettek.

ÚJ VÁROSRESZEK SZEGEDEN

Az V. ötéves tervben befejeződik Szegeden a tarjáni és felsővárosi lakótelep építése. A két városrészben 1980-ra 9000 új lakás épül fel a kommunális létesítményekkel együtt. A lakótelep csaknem 30 000 ember otthona lesz. Képünkön a tarjáni városi épületek láthatók.

ÜLÉST TARTOTT A FŐVÁROSI TANÁCS

Intézkedések az ingatlankezelés javítására

A Fővárosi Tanács ülésén a végrehajtó bizottság múlt évi munkájáról, a tanács építőipari, ingatlankezelésfejlesztési céljairól és két közműrendeletéről tárgyalt. Kelemen Lajos, a Fővárosi Tanács általános elnökhelyettese terjesztette be a végrehajtó bizottság múlt évi munkájáról szóló jelentését. Szóbeli kiegészítőjében hangsúlyozta, hogy a múlt évben tovább épült a főváros, javultak az életkörülmények és meggyorsult a külső kerületek fejlődése.

Dávid István főigazgató ismertette a Fővárosi Tanács építőipari és ingatlankezelési vállalatának fejlesztéseit. Elmondta, hogy ebben a tervidőszakban mód nyílik a lakóház-felújítás meggyorsítására, tekintve, hogy az elmúlt öt esztendőhöz viszonyítva, mintegy 70 százalékkal több a pénz az ingatlankezelő szervezetnek. A jelentős összeg felhasználásához azonban szükséges az ingatlankezelő vállalatok és a fővárosi építőipari vállalatok nagyobb ütemű kapacitásfejlesztése.

Emellett törekednek az új lakótelepeken megfelelő kiszolgáló létesítmények építésére és átmeneti lakások telepítésére és építésére. A fejlesztés célja: az építőipari vállalatokat alkalmassá tenni rá, hogy az ötödik ötéves terv idején 10,6 milliárd forint építésszerű munkát, az ipari vállalatok pedig 2,3 milliárd forint értékű termelést produkáljanak. A tervezett fejlesztések megvalósításához a tanács építőipari és ipari vállalatoknak mintegy másfél milliárd forintjuk van. Ebből gé-

pesítésre csaknem 400 millió forintot, építésjellegű beruházásokra pedig 700 millió forintot fordítanak. A többi pénz pedig a szükséges forgóeszközökre tartalékolják.

Javítják a központi hibaelhárító szolgálatot és fejlesztik a kerületi szervizhálózatot. Azt remélik, hogy a hibaelhárító szolgálat minden időben és napszakban elérhető lesz, és teljesíti a bérlok halaszthatatlan megrendeléseit, főként az esővíztől és a nyomócsőrepedéstől vagy szennyvízcsatorna-törésből keletkező beázásokat.

A tanácsülés ezután a közműves vízellátásról és a közműves csatornázásról szóló tanácsrendelet-tervezetet vitatta meg. A Minisztertanács tavalyi tette közé a közműves vízellátás és csatornázás országos hatályú szabályzatát. Ez rendelkezett arról is, hogy a tanácsoknak további, tanácsrendeleti szabályozást kell készíteniük.

A két rendelettervezet legfontosabb paragrafusa, hogy a befektővezeték megépítésé — ha azt a Fővárosi Vízművek, illetve a Fővárosi Csatornázási Művek nem végzi el — az ingatlan tulajdonosa a vállalat hozzájárulásával, arra jogosult kivételével is elvégezheti. Ilyenkor a befektővezetéknek a közcsőbe, illetve a közcsatornába történő bekötési helyét, a befektőcsatorna belső átmérőjét, anyagát és a kivitelezés módját a Vízművek, illetve a Csatornázási Művek határozzák meg.

A tanácsülés elfogadta a közműves vízellátásról és a közműves csatornázásról szóló tanácsrendelet-tervezetet.

Az alumíniumipar 1976. évi terve

Hárommillió tonna bauxit

A Magyar Alumíniumipari Trösztözhöz tartozó vállalatok 1976. évi tervét alapvetően meghatározzák a magyar—szovjet és a magyar—lengyel timföld—alumínium-egyezményekből adódó feladatok. A növekvő belföldi szükségletek kielégítése mellett az első helyen áll az államközi megállapodásokban foglalt kötelezettségek teljesítése. Nagy erőfeszítéseket tesz az ágazat a tőkés export lehetőségeinek maximális kihasználására is.

1976-ban bauxitból hárommillió tonnát, timföldből 760 ezer tonnát, fémalumíniumból pedig 70 ezer tonnát termelnek. A tavalyi 125 ezer tonnás alumínium felgyártmánytermeléssel szemben az idén 133 ezer tonnát terveznek. Magyar—román együtműködés keretében, a kapacitások kedvezőbb kihasználása céljából, sor kerül kölcsönös hengereltáru-szállításokra is. A legdinamikusabban (19 százalékkal) nő az alumínium készáru termelése. Így az idén elérik az ötezer tonnás alumínium készárumennyiséget.

Az államközi megállapodásokban foglalt kötelezettségek teljesítésére a MAT csaknem 450 ezer tonna timföldet exportál, s kereken 150

ezer tonna alumíniumtömböt és —tusokot importál; ebben döntő jelentőségűek a Szovjetunióval és a timföld—alumínium-egyezmény keretében történő szállításai. A tőkés export kilátásai az alumíniumipari termékek világpiacon árcsökkenése miatt kedvezőtlenebbek a tavalyinál. Tavaly 108 millió dollár meghaladó rekordteljesítményt ért el az ágazat, ebből 31 millió dollárt tett ki az orosz—román timföldgyár építésével kapcsolatos fővállalkozói tevékenység. Idén ilyen bevétellel már nem lehet számolni.

A növekvő termelési feladatok végrehajtását alapjában a termelékenység emelésével tervezik megoldani; több belső szervezési, anyag-és energiatakarékossági intézkedést dolgoztak ki. Az 1976. évi fejlesztési feladatok közt a legfontosabb a folyamatban levő állami nagyberuházások befejezése. Ilyen az izamajori bányanyitást, amely évi 300 ezer tonna bauxit termelését teszi lehetővé, valamint a Székesfehérvári Könnyűfém-műszélesszalag-hengerművek második üteme és a prémiumbűvítés első üteme. Ezek a gyorsítási programnak megfelelően, 1976-ban befejeződnek.

HÍREK

A GAZDASÁGI Együttműködési Nemzetközi Bank tanácsa Moszkvában megtartotta 42. ülését. A tanács megvizsgálta és elfogadta az igazgatóság által beterjesztett, és a bank 1975. évi tevékenységéről szóló jelentést, valamint a GENB 1976. január 1-i mérlegét, s határozatot hozott az 1975. évi nyereség elosztásáról, majd a soron következő időszakra kinevezte a GENB revíziós bizottságának tagjait.

A társadalmi munka értéke a múlt évben meghaladta a 78,6 millió forintot Békés megyében, a Békés megyei Tanács vb. értékelése szerint. A városok versenyében Békéscsaba, a nagyközségek versenyében Mezőkvácsszáza, a községek versenyében pedig Pusztaföldvár lett az első. Tán is évről évre megjutalmazták a társadalmi munkásokat. Az ünnepségen 177-en kaptak meg a városi tanács arany-, ezüst-, illetve bronzjelvényét.

A II. RÁKÓCZI FERENC születésének 300. évfordulója tiszteletére rendezett Komárom megyei ünnepségsorozatot megnyitották Esztergomban. Az ünnepségeken előtérbe került Vak Bottány szerepe, mivel Esztergom várát ő védte meg a törököktől. A megnyitói ünnepséget a Bottány János Gép- és Műszeripari Szakközépiskola kollégiumában tartották, ahol Heckenast Gusztáv, a Történettudományi Intézet főmunkatársa méltatta Rákóczi történelmi szerepét.

Tanácskozás a Rajnáért. Franciaország, Hollandia, Luxemburg, az NSZK és Svájc illetékes miniszterei Párizsban értekezletre ültek össze, hogy a Rajna elszennyeződéséről és annak csökkentéséről tárgyaljanak.

HOLLANDIÁBAN nagy példányszámban jelentették meg Illyés Gyula A puszták népe című könyvét, amelyet Svirski Antal fordított holland nyelvre. A könyv iránt igen nagy az érdeklődés és számos könyvtárban már valamenynyit példány el is fogyott.

A létminimum alatt több mint 40 millió lakos él Latin-Amerikában. Az ENSZ latin-amerikai gazdasági bizottsága legfrissebb jelentése szerint a 300 millió lakosú földrészen a lakosság több mint 20 százaléka naponta 1500 kalória értékű élelmiszert fogyaszt, ami a minimális szükséglet 60 százaléka.

JÓL FEJLETT oroszán után nyomoz nagy apparátussal a bajor határörsg. A nagyvad egy állatkereskedőtől szökött meg, s rettegésben tartja a lakosságot az NSZK és Ausztria közös határa mentén. Feltételezik, hogy César, az oroszán osztrák területen rejtőzködik.

A gemenci Szarvas csárda újra megnyitott hosszú téli szünet után. Ezzel egyidejűleg megkezdődnek a gemenci túrák is a Tolna megyei Idegenforgalmi Hivatal kalauzolásával.

A KGST-ORSZÁGOK nemzetközi botanikai központját létrehozzák Jaltában. A központ feladata a többi között az lesz, hogy összehangolja a nagy terméshozamú délgyümölcs fajták nemesítési munkáját, s segítséget nyújtson új növényvédő szerek kikísérletezéséhez. Bulgária, Csehszlovákia, Kuba, Magyarország, Románia és a Szovjetunió tudósai már az idén összeállítanak egy geobotanikai atlaszt, s elkészítik azoknak a növényeknek a katalógusát, amelyeket fel lehetne használni a tengerpart beültetésére.

Módosul néhány pénzügyi előírás a külföldi turistautazásoknál

Az idegenforgalmi idény közeledtével elmondták, 1975-ben 9,4 millió külföldi érkezett hazánkba, és kereken 3,5 millió magyar látogatott külföldre. A hozzájárulást 72 százaléka a KGST-országokból jött, a kiutazó magyarok 69 százaléka pedig oda utazott. 1974-ben a KGST-országokba utazók részére felemelték a vásárolható valuta összegét, és lehetővé tették, hogy a gépkocsival utazók szükségletük szerint, korlátozás nélkül vásárolhassanak valutát üzemanyag-kiadásaiukra. 1972 óta a konvertibilis valutaelszámolású országokba (ideértve Jugoszláviát is) utazók valutavásárlásának keretösszegeit forintban állapították meg, ami részben védelmet nyújt számukra a tőkés valuták értékcsökkenése ellen. A konvertibilis valutaelszámolású országokba látogató utalékkal kiutazók apróbb kiadásaiik fedezésére 1975 óta 500 forintért vásárolhatnak valutát. A gépkocsival utazó turistáknak a külföldi üzemanyagárak emelkedése miatt a korábbinál több valutát bocsátanak rendelkezésükre.

Április 1-ével újabb, a magyar állampolgárok számára kedvező intézkedések léptek életbe.

A KGST-országokba utazók eddig kinn tartózkodásuk idejére napi 400 forintért, évente összesen 8000 forintért vásárolhattak valutát. Ezt a keretösszeget 10 000 forintra emelik fel.

Ismeretes, hogy eddig a tőkésországokba és Jugoszláviába valutáigénylő utazó turisták 3300 forint értékű konvertibilis valutát vásárolhattak. Minthogy ezekben az országokban a fogyasztói árszínvonal tovább emelkedett, ezt a keretet 3600 forintra emelik fel. Ennek az összegnek megfelelő kapitalista valutát vásárolhatnak mindazok, akik 1976.

OSZTÖNDIJASOK cseréjéről kötött megállapodás lépett életbe áprilisban a kanadai kormány és a Kulturális Kapcsolatok Intézete között. A megállapodás diplomáciai jegyzékváltás útján lépett életbe.